

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 40(758) XXI METAI. (15 ct.)

MONTREAL, 1961 m. SPALIO-OCTOBER 11 d.

Postage paid at Montreal.

Kokius laimėjimus Gromyko nuvežė Maskvon?

AMERIKA KAPITULIUOJA PRIEŠ SOVIETINĘ
RUSIJĄ?

Ateina lemiamos dienos, — koki veiksniai gali paveikti
Vakarų, kad jie nekapituliuotų?

TRAGIŠKAS dienas dabar gyvena žmonija. Daugelis to nežino ir nesupranta. Vyksta didžiulė kova, kokios žmonijos istorija dar niekad neturėjo ir nepatyrė.

VAKARŲ TRAGEDIJA

pareina nuo keturių priežasčių:

1) Vakariečiai viską vertina ir sprendžia vakarietiškai masu, kuris visiškai netinka sovietijos sąlygoms;

2) Vakariečių pasaulis per tekęs gyvenimo patogumus, aptukęs, išsisiurbęs ir nenori pajudėti, nenori kovoti; jį šia prasme lūluoja sovietija, sovietijos paveikta Amerikos spauda.

3) Vakariečių politikai vado vauti pasiėmė Amerika, kuri neturi rimtų pajėgų ir veiklų bei energingų politikų, kurie sugebėtų ją vesti savo iniciatyva, ir todėl visą laiką dabar seka paskui sovietijos vedamą politiką.

4) Didžiosios Vakarų pasaulio nesupratimas ir nevingumas.

ANGLAI AMERIKAI YRA LABAI GERAS SATELITAS.

Jie jau nuo seniau pradėjo vaidinti nuolaidininkų rolę.

ANGLAI ne tik Amerikai pritaria, bet jį dar skatina slinkti nuo žolulniais plokštuma į prarają. Nė vienu atveju Anglijos politikai Amerikos nepasiskaito spirtis, atsilaukti, pasiūlyti, bet visą laiką Amerikai tiksliai skatina ir net spaudžia eiti į nuolaidas. Su Winstonu Churchilliu tur būt bus pasibaigusi Anglija, kaip savo laiku buvo pasibaigusi senoji Romos imperija.

VAKARŲ EUROPA VIE NINTELIS ATSLAIKYMO ŽIDINYS.

Deja, jis permažas, sumenkęs ir apkrėtas savo rūpesčiais. Tame židinyje

VAKARŲ VOKIETIJA

yra kiečiausias branduolys, bet jis ne laisvas, jis suvaržytas ir negali pasireikšti tokia galia, kokia galėtų pasireikšti.

PRANCŪZIJA, vadovaujama De Gaulle, yra antras Vakarų atramos punktas. Bet jis pernelyg apsunkintas savo rūpesčiais ir dar savo kairiųjų žmonių kraštutinių atsilikimų, kuris paralyžuoja tikrai rimų savo prezidento planų vykdymą.

Vakarų Vokietija ir Prancūzija supranta

ŽMONIJOS BŪSENOS TRAPUMA,

bet šios dvi jėgos yra pernelyg silpnos, kad pačios galėtų pasiūlyti efektyviai. O lemiamą žodį dabar pasiūlys tauti Amerika netekusi orientacijos.

Tuo tarpu nuo to pareis arti moji žmonijos ateitis.

PAŽIŪREKIME Į PASKUTINIUS FAKTUS.

Oficialius JAV radio paskutinių savaitę davė žinias apie vykstančias JAV ir SSSR užsienių reikalų ministerių pasitarimus. Paskutinės žinios pranešė, kad Gromyko išskrido į Maskvą pas Chruščiovą, prieš

tai gavęs paskutinį žodį iš Kennedy. Oficialiai sakoma, kad **RUSK DERYBUS SU GROMYKO NEPRIVEDUSIOS PRIE AIŠKAUS SUSITARIMO**,

bet jau tas faktas, kad Gromyko išvyko į Maskvą, rodo, kad Gromyko laimėjo — Maskva gavo nuolaidų. Kad taip yra, žino jau ir Berlyno burmistras, kuris ta proga atskubėjo į Vašingtoną.

KĄ GALĖJO GROMYKO LAIMĖTI?

Žinoma, nei Rusk, nei Gromyko, nei Kennedy nepasakė, bet tos žinios vešumon ateina kitais kanalais. Neabejotina, kad pagarsėjęs Sulzberger yra vienas JAV Valstybės Departamentno ruporų. Greta jo ir kitas garsus žurnalistas Lipmann veikia lygiagrečiai. Jie abu paruošia Amerikos visuomenės nuomonę. Jie tą visuomenę įtaigoja pagal valdžios politikos linkmes.

PAV. SULZBERGER CHRUŠCIOVĄ RODO TIK KĄ NE ANGELU SARGU.

Atseit, žinokite Amerikos žmonės, kad tokiam vyrui nusiųleisti nepavojinga, jis geras, jo su Hitleriu negalima lyginti... O JAV parlamento narys J. Derwinski visai aiškiai atidengė Rusk — Gromyko derybų kryptį ir turinį: „Valstybės Departamentas faktiškai

IŠREIŠKĖ STIPRIĄ NUOMONĘ,

kad tautos tokiuose kraštuose, kaip Ukraina, Gruzija, Armėnija, Lietuva, Latvija, Estija ir kitos, tradiciškai esančios Sovietų Sąjungos dalys, o ne pavergtosios tautos. Be to, mūsų Valstybės Departamentas Tito nelaiko komunistiniu diktatorium, nes jisai tebegauras pagalbą iš užsienių šelpimo fondo“.

Tokia yra stipri Valstybės Departamento nuomonė. Jei taip yra, tai ar bereikia klaidės nio Val. D-to nesiorientavimo? Tat visiškai sutampa su Sulzbergerio pasisakymais „The New York Times“ laikraštyje.

Būtų visiškai aišku, jeigu visiškai tikrai taip būtų. Tokiu atveju mums beliktų tikrai paklausti prezidentą Kennedy,

APIE KOKIŲ TAUTŲ PAVERGIMĄ JIS KALBĖJO atidant JTO sesiją ir ko kioms tautos jis ragino valstybės atsakyti kolonializmo? Bet dėl tolimesnių komentarų dar susilaikysime ir palauksime daugiau duomenų.

Tačiau lieka tikras faktas, kad

PAVOJUS PATEKTI Į SOVIETINĘ VERGIJĄ ŽMONIJAI YRA PADIDĖJĘS.

Nes ne žodžiu neužsimena ma apie būsenos pagerėjimą, o visą laiką kalbama tikrai apieėjimą į pablogėjimus.

Po Kennedy kalbos JTO sesijos atidaryme buvo galima susidaryti įspūdį, kad Amerika atgauna stuburkaulio patvarumą, išsitiesia visu pasitikėjimo ūgiu. Paskutinės žinios tautiškai sunivelioja ir palieka klaidą nevirtį.

Tuo tarpu žinios net iš Rusi

KANADA PASIRUOŠIA KARO ATVEJUI

Lapkričio 6 dieną pradeda mi šešių savaičių kursai, kuriuose bus paruošti civilinės apsaugos milicijos savanoriai. Jų tikslas yra apsaugoti civilius žmones karo atveju. Vien Ontario provincijai reikia tokių apsaugos milicininkų iki 100 tūkstančių. Šitie milicininkai gaus važinėjimo biuletus nemokamai ir po 173 dol. mėnesiui atlyginimo.

Greta to federalinė vyriausybė išleidsia istatymą, kuris įpareigos radio, televiziją ir sirenas atominio užpuolimo atveju nutraukti savo programas ir paklusti apsaugos tvarkytojų įsakymams — tuoju transliuoti nurodymus, ką ir kaip žmonės užpuolimo atveju turi daryti, kaip elgtis. Aliarmas bus paskelbtas 15 — 20 minučių prieš užpuolimą, tokiu būdu tikimasi, kad 97% gyventojų bus painformuoti.

MIN. PIRM. J. DIEFENBAKER

pareiškė, kad ūkinė Kanados būseną pagerėjusi, nedarbas sumažėjęs. Nauja parlamentinė sesija bus suaukta gruodžio mėnesį.

jos derinasi su Kennedy kalbos idėjomis.

RUSIJOS ŽMONĖS IŠGIRDO DO VAKARŲ TAIKOS SŪKIUS.

Išgirdo ir Maskvos universiteto studentai, kurie tai išgirdę, dvi valandas mitingavo, užtakavę ir savo profesorių, kai Vakarų taikos delegacija buvo įsileista į Maskvą ir su plakatais nuėjo pas Chruščiovienę. (Chruščiov priėmė), ir pasakė: Chruščiovas šaukia prie taikos, tai ko dėl jis pradėjo atominius bandymus, kurių vien radioaktyvūs duoklės jau peržengė nepavojingumo ribą? Chruščioviene, kaip rašo „N. Y. Times“, tikrai giliai kvėpavo įbėdusi akis į petiją, kurią taikos delegacija nuvežė perduoti Chruščioviui.

Tat žmonija atsidūrė prieš lemiamą problemą: būti ar nebūti laisvai, o Rusijos pavergtos tautos — akivaizdoje jų vergovės pripažinimo. Kad gi su klystume... ir kad taip neįvyktų.

MASKVA PARUOŠĖ IR ISSIUNTĖ 300,000 AGENTŲ

Montrealyje neseniai užsibaigė tarptautinė policijos konferencija, kurioje dalyvavo 1,800 policijos direktorių bei kitų atstovų, suvažiavusių iš 4 kontinentų. Toje konferencijoje buvo pranešimai apie komunistinius diversantus ir šnipus, kuriuos ruošia Maskva ir siunčia į kitas valstybes. JAV sekimo įstaigos vedėjo padėjėjas W. C. Sullivan pranešė, kad jų įstaigos turimomis žiniomis Maskva yra paruošusi 300,000 šnipų ir diversantų, kurie išsiųsti į kitas valstybes šnipinėti, kelti maištus, daryti kenkimus aktus ir ruošti perversmus. Per kelis tikrai paskutinius metus vienuolikoje valstybių yra pagauta 360 tokių Maskvoje paruoštų šnipų, kurie pateko į teismų rankas ir yra

QUEBECO/PRANCŪZUOSE SE AUGA SEPARATIZMAS.

Quebeco provincijos valdžia (Paryžiuje atidarė Quebeco tautinius namus. Į iškilmes yra nuvykę keli provincijos ministrai su premjeru J. Lesage priešakyje. Šis Prancūzijoje buvo priimtas kaip valstybės galva. Jis ir kalbėjo kaip būsimos Quebeco valstybės galva. Girdi, „Quebecas esąs tuo, kuo esąs, bet būsimas tuo, kuo bus“... Reikia suprasti, kad Quebecas turi pretenzijų tapti atskira valstybe, nepriklausoma nuo visos Kanados.

Kad tokių tendencijų Quebeco seniai yra, tai yra žinoma.

Jau miręs Duplessis visą laiką spyriojosi, nesijungė į visos Kanados gyvenimą ir sąmoningai trukdė ne tik visi KanaDOS, bet ypač Quebeco provincijos pažangą. Tačiau Lesage, kaip atrodo, eina dar toliau. Duplessis viešai apie Quebeco separatizmą nekalbėjo, o Lesage jau kalba, kaip Quebeco valdžios pirmininkas. Bet ar tai būtų protiškas žygis, kai žmonija dabar turi aiškiai tendenciją apsiungti visos žmonijos vieneto mastu?

KITOS ŽINIOS

— Min. pirm. J. Diefenbaker gavo petiją su 140,000 parašų radioaktyvinių medžiagų kontrolės komisijos.

— Taikos misijai, atvykusiai iš San Francisco, Maskvoje kalbėti nedavė.

— Traukinio katastrofoje ties Hamburgu užmušta 33, sužeista 45.

— Rusija išsprogdyne 19 atomine bomba.

— Fordo fabrikai Detroitė streikuoja.

— JTO biudžetas turi 53 milijonus deficitą, nes komunistinės šalys nemoka įnašų.

— Montrealyje statistika rodo 2,060,000 gyventojų, Toronto 1,780,000.

— Per Lenkiją eina daugybė ešalonų su rusų kariuomene ir vakarus. Sakoma — Maskva ruošia Varšuvos pakto karinius manevrus. Kariuomenė perėmė geležinkelius, paštas, telefoną, telegrafą. O gal tai jau žygis į Vakarus?

— Vietname vyksta kovos su ji puolanciais sovietininkais.

— Lenkijos vyskupai Gomulkos valdžiai įteikė protestą dėl tikybos mokymo varžymo mokyklose ir įsake kuni gamas nepasirašinėti mokytojų sutarčių su valdžia.

— JTO nusiginklavimo klausimą nukreipė į politinę koraisiją prieš Rusijos siūlymus.

— Šimtinių JTO narių priimta Siere Leone, Afrikoje.

— Diefenbaker pritarė Kennedy pasisakymui prieš Rusijos siūlomą trejų JTO sekretorių. Rusija bandė trejų prakišti Trojos arklio būdą, bet ir tas nepavyko.

— Anglijos darbiečiai pasisakė už Lenkijos vakarinių sienų Oderio — Neissės linijos patvirtinimą ir demilitarizacijos zonos Europoje įvedimą.

— Rytinė Vokietija varo gyventojus iš vakarinio pasienio ir ruošia mirties liniją, kaip

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Asmeniškai kontaktas su Mašinų Fonde žmonėmis yra didelis dalykas. Kada žmogus į žmogų kreipiasi tiesiogiai, tikslą dažniausia atsiekia. Štai kodėl Neįriklausomos Lietuvos Mašinų Fondo vajuas vykdyti yra kviečiami vajuas talkininkai. Tam tikslui yra geri pavyzdžiai: Sault - St. - Marie veiklus mūsų bendradarbis, J. Skardis, asmeniniu kontaktu atsiekė tai, kad Mašinų Fondas gavo apie 300 dol., Winnipegie mūsų bendradarbis, K. Strikaitis, pasiekė panašius rezultatus. Ir štai Montrealyje mūsų bendradarbis S. Reutas, asmeniškai kreipdamasis, per vieną savaitę su kolektavo šiuos Mašinų Fondo dalyvius:

Puras Antanas\$10.00
Vieraitis Juozas\$10.00
Raciškas Antanas\$10.00
Aleksna Petras\$10.00
Kumza Pranas\$10.00
Reutas Stasys\$20.00
Inž. E. Dainius\$10.00
Vabolis Ramona s,
Quebec, P. Q.\$10.00
Per savaitę Mašinų Fondui gauta\$90.00
Visiems NL Mašinų Fondo rėmėjams nuoširdžiausiai dėkojame. Labai nuoširdžiai esame dėkingi vajuas iniciatyvos vykdytoji p. S. Reutui, kuris vos paprašytas, tuoju surado rėmėjų.

KETURIOS KRYPTYS LIE TUVOS KOMUNISTŲ SUVAŽIAVIMUI

Rugsėjo 27—29 d. d. Vilniaus Filharmonijos salėje susirinkusi Lietuvos kom. partija — LKP atspindi spalio 17 d. Maskvoje prasidėjantį 22 so vietų kom. partijos suvažiavimą.

Lietuvos kom. partijos 13-me suvažiavime Vilniuje pranešimus apie kom. partijos programos ir įstatų projektus paskaitė c. k-to sekr. J. Maniūšis ir A. Barauskas, o ataskaitinį pranešimą padarė A. Sniečkus. Po pranešimų sekė delegatų diskusijos.

J. Maniūšis savo pranešime išgarbinęs Lenką ir iškėlęs paskiras kom. partijos programos vietas, patiekė duomenų ir apie planus Lietuvoje. Per 20 metų Lietuvoje pramonė nuomatoma padidinti daugiau kaip 9 kartus.

Žemės ūkio srityje būsimai vystoma pieno bei veislinės gyvulininkystės, kaulių ūkis ir ypatingas dėmesys numatytas skirti grūdų gamybos didinimui. Kremliaus įsakymu ir Lietuvai numatyta per dvidešimt metų žemės ūkio gamybos apimtį pakelti trigubai.

Programa daug vietos skyrė ideologiniam darbui, na o Lietuvoje, anot Maniūšio, „deja, vis dar gana dažnai sutinkama“ su privačiasavininkiškos psichologijos „atgyvenomis“, su „buržuaziniais papročiais ir pažiūromis“. Esą Lietuvoje, atskirų žmonių tarpe prasidėjusi individualizmas, tai jau, girdi, mėginimas nutiesti kelią į tą pasaulį, kurio komunistai atsidėję.

Diskusijose dėl kalbėtojo J. Paleckio pastebėjo, kad politinė padėtis esanti rimta ir priminė dienas Bruselyje, kur neseniai atstovavo Sovietų Sąjungai turėjęs dėti daug pastangų sutarčių su valdžia.

— JTO nusiginklavimo klausimą nukreipė į politinę koraisiją prieš Rusijos siūlymus.

— Šimtinių JTO narių priimta Siere Leone, Afrikoje.

— Diefenbaker pritarė Kennedy pasisakymui prieš Rusijos siūlomą trejų JTO sekretorių. Rusija bandė trejų prakišti Trojos arklio būdą, bet ir tas nepavyko.

— Anglijos darbiečiai pasisakė už Lenkijos vakarinių sienų Oderio — Neissės linijos patvirtinimą ir demilitarizacijos zonos Europoje įvedimą.

— Rytinė Vokietija varo gyventojus iš vakarinio pasienio ir ruošia mirties liniją, kaip

ligšiol buvo ...\$ 6,180.00
Per savaitę gauta ... 90.00
M. F-de dabar yra \$ 6,270.00
M. F-dui užplanuota \$15,000.00
M. F. dar trūksta \$ 8,750.00
Tautiečius, ypač N. L-vos skaitytojus, maloniai prašome Mašinų Fondą papildyti iki už planuotos sumos, už ką būsime labai dėkingi.

Šarūnas Juozas, Toronto, 24 Maynard Ave.

Preikšaitis Jurgis, Toronto, 572 Dufferin Str.

Danys Juozas, Ottawa, 1681 Ainsey Dr.

Smilgis Emilis, Vancouver, 2515 West 7 Ave.

Januška Petras, Windsor, 1033 Bruce Ave.

Vizgaitis Viktoras, Pembroke, Ont., 566 Centre.

Sveikiname naujus NL Mašinų Fondo baigiamąjo vajuas talkininkus ir kviečiame naujus, kuriuos prašome apie tai pranešti Vyriausiajam vajuas vykdytojiui Montrealyje p. J. Šiaučiuoliui, telef. PO 7-2781.

Iš kitų lietuviškųjų vietovių sutinkančius būti MF vajuas talkininkais prašome kreiptis į Praną Paukštaitį adresu: 7510 1-st Ave, St. Michel, Montreal, P. Q.

Visiems vajuas dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsiliiepti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

„demaskuoti“ „šmeižtams“ prieš Sovietus. Paleckio žodžiais jis tikis, kad taika triumfuosianti.

Delegatai, suprantama, turėjo pripažinti, kad tuos doku mentus žmonės kaime ar miesturėje sutikti su „mūžinišku ir vieniniu pritarimu“.

Kita kryptis — tai varovų vaidmuo. Dar anksčiau visuose Lietuvos rajonuose įvykę rajoriniai suvažiavimai, o dabar kom. partijos suvažiavimas Vilniuje, sukvietęs geriausių kalchozų pirmininkus, partiškai daugiau iškilusius rašytojus ir kultūros darbuotojus, nutarė svarstyti kaip paspartinti darbą ūkio, pramonės ir kt. srityse. Partinio botago suvaryti žmonės turėjo svarstyti — kaip pasiekti, kad Lietuvoje nebe būtų atsiliekanti kolchozų, kad ūkiuose pakiltų derliai, kas darytina, kad daugiau būtų gyvulių, kad didesnis būtų produktivumas... (dėl atsilikimo pieno ūkyje jau pasta rojuo metu buvo kelti smar kūs aliarmai...). Spalio 17 Maskvos suvažiavimo data — tai gi, ligi tos dienos valstiečiai plakami užbagti ūkiuose metus, kuo geriau pasėti žiemkenčius, įvykdyti grūdų pa uošas ir iš viso spartinti ir spartinti darbą...

Trečioji suvažiavimo kryptis, tai padejuoti dėl aiškių sunkumų komunistinio auklėjimo srityje. Vilniaus „Tiesa“ pripažįsta, kad ypatingi uždaviniai tenka kovojant prieš „buržuazinės ideologijos atgyvenas“. Pagaliau, ir pats Vilniaus suvažiavimas savo delegatų pasisakymuose kaip tik rimtai dėmesį ir paskyrė klausimams apie tas „atgyvenas“ Lietuvoje. Lygiai kaip rajonų suvažiavimuose, ir Vilniuje delegatai su didžiu „pasipiktinimu“, „demaskavimu“ pastaraisiais metais įsiveisusius gobšuolius ir savanardžius, sukčius ir karjeristus, pagaliau nacionalistus ir tamsybininkus (suprask, besiliginčius laisvojo krašto sąlygų ir prisirišusius prie religijos — E.).

Ketvirtoji kryptis, tai Maskvos įsakytas nurodymas r Lietuvos komunistams užginti Chruščiovo tariamai vykdomą „talkiną“ užsienio politiką.

● R. Vabolis iš Quebeco buvęs atvykęs į Montrealį pažūrėti filmo apie Lietuvą ir NL Mašinų Fondui atvežė 10 dol. R. Vabolis yra pastovus NL rėmėjas. Ačiū jam.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLUSOMA LIETUVA“
Redaktorius Jonas Kardelis.

Domic 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..	\$ 5.50	America & S. America ..	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaisiais skelbimai, pagal usitarimą, gauna nuolaidų.

LPDA dvejų metų savarta

Tautos gajumas reiškiasi ir įvairių tikslų organizacijomis. Jų vienos rūpinasi einamais politiniais, kitos materialniais ar ekonominiais reikalais, kitos vėl švietimu, auklėjimu, mokslo ir kt.

Jau 12 metų gyvuojanti ir veikianti Lietuvių Proteso draugija Amerikoje, būdama tokios pat nepriklausomos Lietuvos buvusios draugijos tąsa, yra tautiškai kultūrinė ir mokslo puoselėjimo organizacija. Jos tikslas yra burti akademiniams ir tam lygiu mokomam personalui priklačiusius ir priklausančius lietuviams, puoselėti lietuvių akademikų susidomėjimą mokslu, ypač kelti visą pusišką lituanistikos susidomėjimą, saugoti bei toliau ugdyti nepriklausomos Lietuvos augančiųjų mokyklų dvasines bei kultūrinę vertybes, skatinti ne partinį ir tautinio solidarumo bendradarbiavimą bei tarpusavęs pagalbos organizavimą. Šis d-jos tikslų nusakymas rodo, kad ji, būdama lietuvių akademikų organizacija, siekia vispusiškai dalyvauti sveturėsančios lietuvių bendruomenės paraiškose. LPDA siekiama ir uždaviniais realizuoti kiekvienais dvejais metais renkama valdyba, kuri, prisilaikydama visuotinio LPDA narių suvažiavimo nutarimų bei pageidavimų, veikia esamų sąlygų galimose ribose ir atstovauja LPDA. Nesilaikydama kokios nors vienos pasaulėžiūros ir nebūdama partinė, dr-j-a per savo valdybą stengiasi, vienokiu ar kitokiu būdu talkininkaudama ir savo kukliais įnašais prisidedama, paremti kiekvieną lietuvių veiklą ir pastangas, tarnaujančias Tėvynės — Lietuvos laisvini mui bei lietuvių tautiškumo, vieningumo ir kultūros ugdy mui bei stiprinimui.

Jau nuo pat savo įsikūrimo (1950 m.) pradžios d-j-a per savo valdybą kruopščiai rūpestingai stengiasi suburti lietuvių akademikus į LPDA. Ne tik per spaudą, bet ir asmeniškai kvietimais valdyba kreipiasi į asmenis, kad taptų dr-jos nariais ir įsijungtų į taip reikalingą ir svarbų lietuvių akademikų bendradarbiavimą, o istoję nepasitenkint vien tik nario mokesčiniu įnašu, bet ir gyvai prisidėtų ir paremtų dr-jos uždavinius įvykdyti. Dr-jos ir jos valdybos veikimas bus sėkmingas, jei kiekvienas lietuvių akademikas, dar neįsijungęs, skaitys savo tauti ne garbės pareigą veikliai įsijungti į dr-jos veiklą, o istoję nepasitenkint vien tik nario mokesčiniu įnašu, bet ir gyvai prisidėtų ir paremtų dr-jos uždavinius įvykdyti. Dr-jos ir jos valdybos veikimas bus sėkmingas, jei kiekvienas lietuvių akademikas, dar neįsijungęs, skaitys savo tauti ne garbės pareigą veikliai įsijungti į dr-jos veiklą, o istoję nepasitenkint vien tik nario mokesčiniu įnašu, bet ir gyvai prisidėtų ir paremtų dr-jos uždavinius įvykdyti.

Atskiriems reikalams ir darbams valdyba dažnai yra reiki

linga narių pagalbos ar talkininkavimo. Už tat yra didžiai svarbu, kad dr-jos nariai, pakeisdami savo adresą, būtinai praneštų valdybai savo naują adresą, kad, reikalui atėjus, valdyba galėtų įeiti į sąlytį su pageidaujamu nariu. Dr-jos uždavinių ir siekimų vykdymas yra surištas ir su finansine mis išlaidomis. Neturėdama kitų pastovių pajamų šaltinių, valdyba yra priversta pakartotinai priminti, kad dr-jos narių mokesčiai įnašas sudaro svarbiausią dr-jos pajamų šaltinį, ir laiku nario mokesčio sumokėjimas yra žymiai valdybos veiklos parama.

1959 m. įvykęs LPDA laisvės suvažiavimas iškilmingai atšventė dr-jos pirmą gyvavimo ir veikimo dešimtmetį ir patenkė per spaudą lietuvių visuomenę platesnę dr-jos užsibrėžtų bei atliktų darbų apžvalgą ir išrinko sekantiems dvejais metams valdybą (prof. Matas Krikščius — pirm., prof. St. Dirmantas — vicepirm., ir ižd., prof. K. K. Gudaitis — sek., ir koresp., prof. J. Šimoliūnas ir prof. M. Nasvytis — nariai), kuri siekė, kiek pajėgdama, visuotinio dr-jos narių suvažiavimo nutarimus įvykdyti. Be eilinių posėdžių, atstovavo dir-jai, dalyvavo įvairiuose lietuvių rengimuose, susirinkimuose ir iškilmėse, valdyba svarbiausiai rūpinosi ruošti pažadėtą leidinį, kuris apima įvairiomis kalbomis Lietuvą ir lietuvių tautą liečiančiais klausimais rašytas knygas. Toks kataloginis lituanistiką liečiančių raštų su nurodymais, kur tokie raštai galima gauti, leidinys bus didelis palengvinimas ne tik save siems, bet ir svetimaučiams surasti ir gauti tos rūšies raštų dajamų veikalus. Tokio iedinio paruošimas yra sudėtingas ir kruopštus darbas, kuris reikalauja ne mažai laiko ir talkininkų. Tame talkininkavime ypač pasižymėjo prof. V. Maciūnas, paruošęs Filadelfijos universiteto bibliotekoje esamų įvairiomis kalbomis lituanistinio turinio arti 4000 knygų kartotekinį sąrašą. Įvairių raidžių ir ženklų reikalingumą apsunkina ir taip sudėtingą bei išlaidingą veiklą išspausdinimą.

Valdyba rūpinasi pagraisinti suorganizuotą moksline biblioteką savo patalpoje (2345 W. 56th street, Chicago, Ill.). Tos bibliotekos tikslas yra be veikalų suburti ir ne išspausdintus rankraščius ir kitus vertingus dokumentus, kad jie galėtų būti prieinami moksline studijoms. Bibliotekojau yra gavusi vertingų veikalų ir keletą sigijusi savo lėšomis. Kaikurie autoriai, pvz., prof. dr. V. Tumenienė ir kt. yra atsiuntę savo išleistų veikalų po vieną egzempliorių LPDA bibliotekai, už ką valdyba jiems didžiai dėkoja. Valdyba kreipiasi į šia proga vėl kreipiasi į gerbiamus leidėjus bei autorius neatsisakyti nors po vieną savo leidinių egzempliorių skirti LPDA bibliotekai. Dr-jos valdyba kartu su be

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

KLB KRAŠTO VALDYBA SVARSTĖ EINAMUOSIUS REIKALUS

Pirmiausia, protokolo sekr. G. Rukšėnui paskaičius praėjusio posėdžio protokolą, pirmininkas Stp. Kęsgaila pasiūlė peržvelgti 8-sios Lietuvių Dienos eigą ir pasakyti savo įspūdžius bei vertinimą. Aptarti kaikurie faktai, kurie tačiau gali būti taikomi ateičiai.

Po to aptarti KLB Krašto Tarybos suvažiavimo reikalai: techniškoji pusė, sąmata, KLB inkorporavimo Ottawoje ir K. L. B. Geležinio fondo klausimas. Šio pastarojo klausimu konstatuota, kad Kanados atstovas Miliono dolerių fondo organizaciniame komitete, p. Ignaitis, yra perdavęs KLB Kr. V-bos pageidavimus, bet į tai negauta jokio atsakymo, — todėl KLB Krašto Valdyba nusistatė testti Kanados Geležinio Fondo organizavimą ir

nutarė KLB Krašto Tarybai pasiūlyti į Geležinio Fondo valdybą kandidatus, o pačiam suvažiavimui pasiūlyti suaukoti pirmąjį įnašą, kuriam tikslui jau Kr. V-bos surinkime įnešta auka.

Po to perskaityta eilė laišku, kuriuos yra gavęs KLB Kr. V-bos pirmininkas. Vienas jų kalba apie paskaitos temą, kitas sekančiai Kanados Lietuvių Dienai siūlo vietą (Fort William, Ont.), trečiame pranešamas, kad PLB Valdybos pirminku išrinktas Dr. J. Sungaila.

Pagaliau išsitiškinta, kas iš Krašto Valdybos narių vyksta į Kr. Tarybos suvažiavimą, kada ir kokiomis priemonėmis. Tuo posėdis ir baigtas.

KLB KV Inf.

PAVERGIME „PARAZITAI“ PERSEKIOJAMI

Kaip Lietuvoje ir Estijoje bolševikai išleido įsakus kovai su vad. veltėdžiais, parazitais. Tokiais laikomi netik privatūs vertelgos, elgetos, kolchozininkai, vengia darbo koichozuose, bet ir gyventojai, turį mies

tuose daržovių ir gėlių ir jas pardavinėję rinkoje. Tartu universitete sudaryta speciali priežiūros komisija, kurios uždavins sekti, kad vadinami dykaduoniai būtų priversti dirbti.

PADEKOS

Judita išvyko į kelią lietuviškojo darbo, kurio visa savo siekla ir jaunutėmis jėgomis jau buvo tvirtai įsitvėrusi. Išvyko, bet nebegrižo...

Neturėdami jėgų netekome malonių rūpesčių, netekome saldaus džiaugsmo, Lietuvių Bendruomenė neteko jauno savo nario, pradėjusio stipriai intelektualiai reikėti. Ištikisioji nelaimė palietė mus visus. Tai tai liudija neaprepiama gausė gėlių vainikų, krūvos laiškų ir telegramų, išmarginti laikraščiu puslapiais, šimtai žmonių aplankiusių jos palaikus ir juos paskutinėje kelionėje palydėjęs tuos nuosirdžiausių asmenų, organizacijų ir pareigūnų patarnavimai, moralinė ir materialinė parama ir visoks kitoks savutuvių bendruomenės Čikagos apygardos valdyba darė didelius žygius Loyolos universitete išrūpinti lituanistikos katedrą. Deja gailestingai reikia pastebėti, kad neatsiranda pakankamo klausytojų skaičiaus. Anais laikais, kai lietuvių kalba buvo draudžiama, anas jaunimas surado laiko, tu rėjo noro ir nesigailėjo pinigų savo kalbai išmokyti; kai šian dien didelėmis senesniųjų patangomis sudaroma galimybė lietuvių kalbą studijuoti, jauni mui, rodos, trūksta noro ir dvasinio poreikio savo kalbą gerai išmokyti. Čia verta prisiminti didžiojo mūsų rašomosios kalbos kūrėjo prof. Jablonskio pasakymą, kad garbė svetimų kalbų žinoti, bet gėda savos lietuviškos kalbos nemo kėti.

Valdyba sėkmingai padarė griežtų žygių, kad viename katalikiškame tikybos vadovelyje iškreiptos Lietuvai nepačios žinios buvo atitaisytos. Valdybos pastangomis LPDA įstojo amžinuju narių ir Lietuvos tyrimo institutą, kuris rūpinasi parengti medžiagą Lietuvos bylai, ypač Lietuvos sienų klausimu.

Dr-jos valdybos nutarimu 1961 m. spalio 29 d. (sekma dienį) 1 val. po pietų Jaunimo Centro name (5620 So. Claremont Ave, Chicago, Ill.) kviečiamas visuotinis LPDA narių suvažiavimas, kuriame bus renkama ir valdyba.

LPDA V-bos pirm. M. Krikščiaus adresas: 10160 So. Homan Ave, Evergreen Park 42, Ill., USA.

Dr. K. Gudaitis

LPDA V-bos korespondentas.

Truputis papildymų ir pataisų

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI

RAŠO PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA

7.

Su revoliucija Vokietijoje Leninui nepavyko, susidūrus ten su sąmoningu sodžiumi, su sipratuiais darbininkais, disciplinuota kariuomene ir iš viso su augštesnės negu Maskolijoje kultūros visuomene. Tačiau ir Maskolijoje bolševikinį perversmą darant, ne tik kiti bolševikų vadai (Kamenevas, Zinovjevas), bet ir pats Leninas nebuvo tikras, ar be pavyks valdžioje įsitvirtinti, sakydama: „bent dvi savaitės išsilaikyti“. Nebe Lenino, tik karą pakrikimo, Laikinosios Vyriausybės klaidų ir iš viso milžiniškos Maskolijos nekultūringumo, o paskiau žiaurių stalinių „rėplių“ ir Chruščiovo sukių tybių dėka ligšiol dar nėra griuvusi tarybinė santvarka.

Kad Stalinas buvo žiaurus sadistas, milijonus žmonių su naikinęs, tai visi skaudžiai žinome, bet ar buvo Leninas žiaurus? Prieš nekruvinąją 1917 m. vasario mėn. revoliuciją „tikrą“ priešrevoliuciją sukeldamas, jis, suprantama, neabejojo, jog tikroji revoliucija „ne galinti išsiversti be kraujo, be aukų — ir tikrai, civilinis karas Maskolijoje savaimė išpūšė abiem pusėm daugybę aukų. Tas lyg būtų „natūralus“ neišvengiamas, suprantama... Tas dar net ne stalininės baudžiamosios ir kitokios stovyklos, trėmimai, „sistemingos“ žudynės, priverstiniai milijonų badavimai... Čia jau ne „didžiojo“ Lenino sritis, kad ir įkvėpta... Tačiau žvėriškas caras ir jo šeimos bei giminės iš žudymas tai jau ne vien revoliucinės Lenino „teorijos“ praktinis pritaikymas (jie buvo išžudyti Lenino ne tik įkvėpimu, bet ir jo tiesioginio reikalo pavedimu) — prancūzų karalius ir karalienė per revoliuciją buvo (su cermonijomis!) nužudyti, kuo gi XX-jo amžiaus Maskolija bus už XVIII-jo amžiaus Prancūziją menkesnė (tad žmoniškesnė, kultūringesnė!). Atsiminkime, jog daugelį metų prieš 1917 m. revoliuciją vyresnysis Lenino brolis už prisidejimą prie pasikėsinimo prieš carą Aleksandrą III buvo pakartas, kas jauvolį Leniną gliai sukrėtė, ir jis prisieko carizmui kerštą. Tą kerštą įvykdė žudydamas kad ir ne Aleksandrą III, bet jo sūnų Mikalojų II, šio žmoną Aleksandrą, jų sūnų Aleksejų, visas jų duktes ir ką kur tos Romanovų giminės pagavo. Čia jau nebe „vado“, „tikslus“ taikymas, tik mažo žmogaus žiauri „silpnų bė“. Taip pat „silpnų bė“ jau na pasimirusi bolševikė Armadnienė, dėl kurios Lenino žmo na norėjo nuo vyro pasitraukti. Irgi „silpnų bė“ viena anks tyvos Lenino mirties priežas

čių. Ne vien protinis persidirbimas, ne vien Kaplanaitės iššautos kulkos pasėka, bet ir daug paprastesnė, Maskvos gydytojų paslaptingai šnabždėta (Palangoje vienas jų ir mums, Pletnevas, tai sakė), o Krasi no ir kitų bolševikų lietuviams irgi sakyta — venerinės ligos pasėka.

Bet tai jau silpnybės, kurių ir daugiau didžiajam vadui netrūko, kad ir per dvejus metus pasitikėjimas Saugumo Departamento prie bolševikų, net Valstybės Dūmon pristatytu sekliu Romanu Malinovskiu, ir kiti „mažmožiai“.

Ir štai tik šešerius metus (drauge su ligomis) Raudonąją Rusiją tevaldė, labiau mažiau praskynęs jai taką į keis tvarkomus dešimtmečius, Partijos raudonmaskolijai Leninas, Stalinas, Chruščiovo ir kitų paverčiamas stabu. Nesvarbu, jog ir gatvės ir miestai praminami jo vardu, papuošiami ar pabjaurinami vykusiomis ir visai nevykusiomis jo statulomis, jo mauzoliejus paverčiamas stabine šventenybe, pa praščiausias jo rašinių žodis keliamas nepaprastos jo išminties išraiška (kiek jam paskirta veikalų, atvaizdų, poezijos ir muzikos kūrinių!), tik kur kas svarbiau, jog visara tai dekingai vėrčiami nusilenkti ir primti privalomais stabmeldžiais virtę milijonai.)

Noromis nenoromis prisime na panašus, bet koks skirtingas, kad ir tikslingas, sausas, bet išpūdingas tos pat bostoninės Enciklopedijos IV-tame tome (1954 m.) Dariaus gyven raštyje jį ir Girėną — tuodu kilniu Amerikos žemaičiu, ne kitu, tik savo krauju, meile ir pagarba Nepriklausomai Lietuvai ir laisvai lietuvių tautai užantspaudavusiu — liečiąs laisvo jiems tautos dėkingumo išraiškų sąrašas, kurio tik galą tepaminėsiu: 1934 Lietuvoje buvo apie 300 Dariaus - Girėno gatvių (beveik kiekviena me miestelyje), (jiems skirtos) 24 aikštės, 18 tiltų, 8 no kyklos. Kas vertė visa tai daryti? Partija? Vyriausybė? Ne, tai darė niekeno neverčiamai, laisvai galvojanti ir veikianti Tauta.

1) „Neklaidingasis“ Leninas gavo net trauktis atgal savo ekonominėje politikoje, kai buvo paskelbęs jos NEPO kryptį, priešingą prieš tai jo skelbtai ir pravedamai, ir daug kur gavo nusilenkti nemaloms faktams, kas betgi varginamoje visuomenėje ne kiek ne turėjo sumažinti jo „geniaus neklaidingumo“ aureolės — ir nesumažino, nes to prižiūrėjo ir tebesaugo jo partija. Bus daugiau.

JUOKDARIAI...

SOVIETINIAI DANTYS...

RUSK IR GROMYKO

— Iš kur pas tave tokie gražūs dantys, — klausia draugas draugą Panevėžyje susitikęs.

— Sovietiniai, drauge, — jam atsako gražiadantis.

— Bet man tokių dantų ne teko dar matyti.

— Matai, čia man dantistas padarė nuotrauką. Todėl ir sovietiniai.

— Nuotrauka gi ne dantys?

— Svarbu, kad sovietinė nuotrauka. Na, o dantis tai man pagal tą nuotrauką atsiuntė iš Kanados. Ten irgi moka dantis daryti... Bet tai nesvarbu.

— Kanados užs. r. min. Gre en mano, kad Chruščiovas atominis bandymus atnaujinu dėl šių priežasčių: derybas su vakarais nori pradėti atsirėmęs tizi ne jėga, dėl viduje kylančių su nckumų, ryšium su Kinijos taisyklyna, sumanęs pabaiginti p saulį.

— Sir, — kreipėsi po vieno išsigėrimo Gromyko į Ruską.

— Tamsta turėtum būti mano vietoje, aš tamstos, nes tamstos pavardė tikrai truputį ap trumpinta, bet rusiška Rusk'ij, o mano daugiau tikty triukšmingai Amerikai... — perma tomiai juokavo Gromyko.

— Gal ir galėtume pasikeisti, jeigu paklaustume Sulzbergerio, — atsakė Rusk.

SĄVOKŲ SUPAINIOJIMAS

Chruščiovas, ruošdamasis užimti Stalino vietą, tuojau su sikirto su Malenkovu, kuris N kitai padarė priekaištą, kad jis atnaujiną asmens kultą.

— Supainioji sąvokas, draug Malenkov! — Stalinas ir asmens kultas tai taip, bet asmens kultas ir Chruščiovo vadinasi kolektyvinis valdymas... Draugas supainiojai sąvokas! — atrėmė Nikita. Mandrappkis.

Nukelta į 7-tą psl.

Kritiškas žvilgsnis

į J.A.V. politiką

KUBOS INVAZIJA TIKSLINGUMO IR TEISETUMO POŽIŪRIAIS

Tragiškai žuvusio J. Jakš-Tyro paskaita Santaros susirinkime.

2.

JAV IR KOLONIALIZMAS

„Amerikiečiai visą laiką galvojo, kad mes esame senam diska, imperialistiška, kolonialinė galybė ir jie supranta rusus geriau“.

Clemen: Atlee.

Antikolonializmas yra vienas iš gražiausių JAV laikysenų aspektų. Gražiausias ne vien moralės, bet ir politinio tikslingumo požiūriu. Antikolonializmas, reikalaujamas tautos išorinio nepriklausomumo, kartu yra kelrodis žmogaus laisvės jimo procese.

Deja, ir šį antikolonialistinį principą JAV nesugeba išnaudoti. Nesugeba todėl, kad būsimas iki kaulų smegenų konservatyvios, tik lūpomis pripažįsta laisvės ir pažangos principus. Tikrumoje gi savo širdyje JAV bijo bet kokių pakeitimų, reformų, saugok Viešpatie, revoliucijų. Tebūnie viskas, kaip yra, tevergausia juos das baltam, vargšas turtingam, silpnas stipriam ir tenekliud savo „nedorovingomis miamimis“ apie laisvę televizijoje beisbolo ir cawbojų žiūrėti. Po puliarinio Eisenhowerio iškeltos rankos ir saldi šypsena yra geriausias šios laikysenos įsikūnijimas.

Tačiau pasaulis vietoje nestovi. Tautinės nepriklausomybės banga nušlavė Azijos ir Afrikos žemyną. Dien-Bien-Phu, Gana, Gvineja, Alžyras — tik keletas pavyzdžių, kurie parodo, kad senos tautos nebeato vi prieš dilemą ar joms pripažinti naujų valstybių nepriklausomumą ar ne. Istorijos eiga nuėjo žymiai toliau ir joms belieka apsispręsti: būti su jomis ar prieš jas. Baltųjų aiškini

mas, jog jie nori, kad juodukai išvengtų tų pačių klaidų, kurias jie patys savo išsivystymo eigoje yra padarę, afrikiečių nepatraukia: „Mes norime būti laisvi ir daryti klaidas. Peliūnie tai mūsų klaidos“ (Toire).

Tautinė nepriklausomybė reiškia ne tik senosios administracijos naujos valstybės ribose galą, bet ir kolonialinių tautų ekonominės eksploatacijos pabaigą. Daugelis naujų nepriklausomų kraštų nori ir ekonomikai nebūti užsienio žaislu. Ties kitos pusės, neturėdami didesnio savo krašto kapitalo ir dažnai nepakankamą kvalifikuotos jėgos kiekį, jie yra net priversti naujoje savo valstybėje įsivesti daugiau ar mažiau socializuotą ūkį. Taip yra Indonizijoje, Egipte, Ganoje ir Gvinejoje. Iš tikrųjų išorinė nepriklausomybė būtų pasityčiojimas, jei liktų užtikrintos tos pačios nuosavybės teisės naujoje valstybėje. Ne kitaip ir mes elgėmės 1918 metais atstatę savo tautinę valstybę: senieji šeiminkai — dvarininkai, nežūrint jį nacionallinio kraujo identitškumo, buvo pašalinti iš savo dominuojančių pozicijų ir tauta patavo rankas perėmė ekonominis šaltinius.

Tad ar nuostabu, kad vienas iš pirmųjų dr. F. Castro žygių buvo nacionalizuoti privažias bendrovės.

plieno bendrovės laiko atsargoje ir jų nekasa.

Iš 170 cukraus fabrikų 54 % priklauso JAV bendrovėms ir tik 34% yra kubiečių rankose.

Visoje Kuboje, kuri yra tiek gyventojų skaičiumi tiek užimamo ploto atžvilgiais apie 2,5 kartų didesnė už Lietuvą, kaulių priskaitoma tiek tai, kiek Lietuvoje jų buvo 1939 m. Gi avių apie 5 kart mažiau (Kuboje 200,000, Lietuvoje 1,3 milijonai).

Ilustracijai revoliucionierius balsas: „Kiekvienais metais kaimo skurdą ir tingumą aplankydavo „tiempo muerto“ — mirties sezonas. Tada laukų ir fabrikų darbininkai būdavo alkani. Dėl trumpo darbo sezono nendrių laukuose ir cukraus fabrikuose ir dėl to, kad cukrus buvo toks dominuojantis produktas... kubiečiai kasmet mėnesiais likdavo be jokio darbo.

Viduryje ekonominės konjunktūros pakilimo, kurį šiuo rės amerikiečiai patyrė Korėjos karo pasėkoje, Kubos rašymas atskleidė, kad visoje Kuboje be darbo vidurkis die niai siekė ¼ mūsų visų darbininkų ir žemdirbių. Kaip du Jūsų (amerikiečių) pačių ekonomistai nurodė, tas faktas reiškia, kad kiekvienam metu Kuboje buvo tokie, kurie patys blogiausi metai buvo Jūsų didžiosios 1930 metų deplėsijos laikotarpyje.

Mums tai buvo „normala“ — ir prašau mūsų neužgaulioti, klausdami apie nedarbo pašalpa ir paramą; tai, kaip sakoma, buvo turtingiems jarkiams. Nedarbas Kuboje buvo chroniškas ir nepaliaujamas...“

O, štai dar vaizdas apie žmones: „Skurdas reiškia neturėjimą apavų ir jis reiškia

riebias kirmėles, repliojančias tavo vaikų žarnose iki jo baso pado. Skurdas Kuboje reiškė 8 žmonių egzistavimą — kas gi galėtų sakyti gyvenimą? — vargingoje lūnoje: purvino mis grindimis, kiauru stogu, atviru virimui židiniu, apie kurį dūmuose kosėdami grūdasi jos įnamiai...“

Tebūnie tai pagiežos ir neapykantos žodžiai. Bet jie yra taip pat žodžiai, kuriems ne galima nuneigti tiesos. Pagal katalikų Eklezijos statistiką Kubos žemdirbys (gaajiro) net fiziškai menkėja: „jis sveria 12 svarų mažiau už miestietį ir yra 2—3 cm. už jį mažesnis. Jis ir miršta greičiau, bet ne nuo persidirbimo, o nuo nedavalgymo pasekmių (tbc., vidurių parazitai)“ („Der Monat“). Argi galima šioje šalyje turėti pasisekimo tiems, kurie skelbia, jog žemės reforma Kuboje esanti nesąmonė! Gi tokiais asmenimis CIA rėmė intervenciją Kuboje.

* * *

Antrasis momentas pykinęs „jankius“ — F. Canstro anti-amerikoniškas nusistatymas. JAV padėjusios gi Kubai išpanais nusikratyti, o štai koks atsilavinimas — „kaimyniškų santykių“ nuodijimas!.. Tiesa, 1898 m. amerikiečių daliniai padėjo išguiti ispanus, bet patys kraštą valdė iki 1902 m. O, ir pasitraukdami išsiderėjo Platt - Amendment, pagal kurį turėjo teisę daryti karines intervencijas iki 1934 m. Ši teisė nebuvo tik popierinė: 1906 m. JAV kariniai daliniai numalšino sukilimą prieš konservatorių vyriausybę ir valdė kraštą iki 1909 m. Taip pat 1912 m. buvo atvykę „tvarak ir ramybė“ atstatyti. Kokio gi stiliaus „jankių“ remiamos vyriausybės Kuboje viešpatavė,

CBC - TV atstovas King Whyte surinko 2000 porų suauktojų pačiūžų Indėnų vaikams.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

PASKUTINIS „SPORTAS“?

Mielas Bičiulis ir dabartinis „Sporto“ red. Kęstutis Čerke liūnas (, su kuriuo dažnai tekdavo, nors laiškų formoje, pasidalinti aktualiais sportiniais klausimais) savo paskutiniame laiške rašo: „baigiu ruošti paskutinįjį Sporto numerį. Su šiuo numeriu atsiveikina dabartinis redakcinis kolektyvas“.

Tai skaudi tremties sportininkams žinia, kadangi miesto Prieteliaus Kęstučio rankose dabartinis „Sportas“ išaugo į rimtą sportinį laikraštį, kuriam dažnai rasdavome ir bendrų straipsnių, liečiančių mūsų jaunimo auklėjimo klausimą — taigi — labai tinkamus pasiskaitymui ir sportininkų tėvams ir visiems jaunimo organizacijų vadovams. Nenorėčiau būti blogu pranašu, tačiau giliai, giliai širdyje jaučiu, kad su dabartiniu redakciniu kolektyvu ilgėsimas laikui žlugo ir „Sporto“ leidimas. Nėra kalbos, kad ŠALFAS S-ga savo suvažiavime lapkričio 11—12 dd. Toronte turi surasti vi

leidžia spręsti, kad ir šis vaizdelis:

„Linksmas turizmo miestas Havana! — Senose dienose tai buvo daugiau, negu nuo dėmės vieta. Mes, kubiečiai, kaip niekas kitas, žinome viską apie nuodėmę... Bet Havana nuodėmė — kaip kuriems būvo ir dideli pinigai ir kiekvienas nešvanki paleistuvystės namų praktika mergaitėms nuo 12 iki 14 metų amžiaus tik ką atėjusioms iš savo bohies (namų sodžiūje). Prado gatvėje ir siauroje vadinamoje Dorybių gatvelėje jos ir jų laikytojai Tave užkalbindavo, o tada Batista ir jo pakalikai gaudavo savo dalį... Daug to piningo atsidurdavo kišenėse Kubos vyriausybės, kurią Jūs (amerikiečių) valdžiai kaip rios Jūsų bendrovės remdavo ir joms padėdavo...“ C. Wright Mills, „Listen, Yankee“.

Argi gali ką stebinti „Cubasi, yankee no!“ atsiradimas ir jo populiarumas. Tai kas šiuo dieną vyksta Kuboje yra ilgo istorinio proceso išdava. Ir nors visagalis premjero brolis Raul Castro šaukė minios: „Cuhanos, Broliai, prisidėda antroji lotyrų Amerikos nepriklausomybė“, kas liečia pačią Kubą, ji bene bus pati pirmoji!

Bus daugiau.

sas priemonės „Sporto“ egzistavimui, kadangi jo netekimas yra didelis smūgis visiems laisviems lietuviams sportininkams ir... džiaugsmas Lietuvos okupantui.

GAUTAS LEIDIMAS.

Hamiltono LSK Kovas gavęs FASKO leidimą surengti pas save dešimties geriausių stalo tenisininkų ir krepšinio „ketvertuko“ turnyrus. Pasi ruošio darbai jau pradėti.

IŠ LIETUVOS KOVŲ UŽ AUGSTĄJĄ LYGĄ

— Vilniaus Spartako futbolo komanda visom įmanomom jėgom stengiasi išsilaikyti augštoje Sov. Sąjungos futbolo lygoje. Paskutiniu metu atsiekė labai svarbius du laimėjimus prieš gudus ir estus. Tikrumoje je tai nebuvo vien tik komandinis susitikimas, bet jau tų tautų rinkinių kovos, nes gūdai, estai ir lietuviai į savo komandas dar yra sutraukę pajėgiausius futbolininkus. Taigi, rungtynes Spartako ir estų Kauno, reikia laikyti kaip rungtynes pavergtos Estijos ir Lietuvos, laimėtas mūsų sostinėje lietuvių 3:1.

Dar gražesnę pergalę vilniečiai iškovojo Minske prieš 40 tūk. žiūrovų, nugalėdami „Bielasus“ komandą 1:0. Po šių rungtynių, Vilniaus Spartakas turi surinkęs penkiolika taškų ir yra atsiplėšęs penkiais taškais nuo paskutinės vietos Kauno ir latvių Daugavos — tik vienu tašku. Ar pavyks mūsų kams išsilaikyti augštoje lygoje — viskas priklausys nuo likusių šešių rungtynių, kurių bent trejos turėtų pasibaigti vilniečių pergalem.

STALO TENISO LAIMĖJIMAI

Be šių gražių laimėjimų, reikia dar pranešti apie stalo teniso ir lietuvių pergalės šioje sporto šakoje visos Sov. Sąjungos Spartako draugijos pirmenybių rungtynėse Sevastopolyje, kur lietuviai laimėjo visas pirmas vietas, nors ir žaidė be S. S-gos meisterio A. Saunio. Ir taip, vyrų grupėje, panevėžietis V. Vaidžiulis baigmė je nugalėjo Knieskovą. Moterų pusėje dėl pirmos vietos kovavo dvi Aldonos — Morkūnaitė ir Kondrotaitė (laimėjo pastaroji, ir trečioji vieta teko vėl lietuviui Balaišytei). Ir liku

Nukelta į 6-tą psl.

KUBOS GEOPOLITINĖ IR ŪKINĖ PADĖTIS

„Kiekviena revoliucija perdeda senosios santvarkos blogybes. Mums, kubiečiams, to daryti nereikėjo. Pati tikrovė, senosios Kubos kaimo santvarka buvo perdėji mas. Tai buvo nuolatinio skurdo ir nevilties vieta...“

C. Wright Mills, „Listen, Yankee.“

Apie du trečdaliai Kubos žinome, Kuba yra cukraus, ta vaikų nėra lankę jokios pradžios mokyklos, o dauguma šutų ir kitokių žaliavų kraštų, kurie pradėdavo lankyti O ar daug kas žinome, kad tai mokyklą, greit iš jos iškrisda yrt turtin gas mineralų krašvo. 1950 metais, pavyzdžiui, tai: geležies rūda, varis, man 180,000 pradėjo pirmą skrynų, bet mažiau, negu 5,000 pradėjo aštuntąjį. Ar gali būti kalba apie tautos kultūrinį lygį? Atsakymo nereikia toli ieškoti. Štai pora duomenų iš ekonominio salos gyvenimo. Kaip rūdų, pav., apie 90% JAV

V. SIRIJOS GIRA

Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

44.

O praslinkus dar kelioms dienoms, jis vėl grįžo į Pūsų gatvę. Į darbą jis dar nėjo, vaikštinėjo upės pakrantėmis, reitais benykstančiais pušynėliais, tarp naujai statomų namų, gėrėjos tankiu mišku, dunksančiu anapus Neries. Jam dabar sunku buvo nustygti namie; vaikščiodamas po gamtą, jis ne taip jausdavo savo vienišumą. Nomuose buvo užleista, nešvaru, per sienas driekėsi voratinkliai, karojo nuo lubų, dulkės storu klotu gulėjo ant baldų, karnizų, ant neskaitlingų knygų...

Vis dėlto vieną dieną Barvainis ryžosi pakeliauti toliau į miestą. Ir jis užsuko į Lilės laboratoriją.

Anksčiau čionai jis niekada nebuvo lankęsis. Palydėdavo Lilę tik iki laiptukų ir apsisukęs nužingsniuodavo atgal. Da bar tais laiptukais užkopė ir jis. Vos tik atsidūręs pustamsiame koridoriuje, jis pagalvojo: „Ir ką gi jai pasakysiu? Ji juk visai nenori, kad aš atečiau“. Tačiau atgal jis nepasuko.

„Reikia viską išsiaiškinti iki galo. Gana detektyvinis ro manų su muštynėmis tamsioje gatvėje. Aš arba jis. Barvainis galvojo, kaip čia su ja susitikti; Inksmai ar rūščiai, šypsantis ar priekaištaujantis.

Koridoriai buvo apytamsiai, bet Barvainio akys apsiprato; tačiau dabar jam pasirodė, kad junta aštri, nemaloni chemikalų kvapą. Ligoninės kvapas — tai visai kas kita; ten kvepia valerionais, kopūstais, žmogaus prakaitu ir eteriu; tas kvapas, nors ir įkyrus, savas, šiltas, konkretus, surištas su žmogumi. Laboratorijos gi kvapas buvo abstraktus; atrodė, kad ore skrajoja dujomis pavirtusi Mendelejevo lentelė, o jo akis štai gražia matematinės formulės.

Barvainis ilgai varstė įvairias duris; kai kur žmonės mėlė nais, juodais, o kartais ir baltais chalatais nieko nebuvo girdėję apie Lilę, kitur siūlė jam eiti toliau, o vienoj vietoj jį gubiai apibarė ir pranešė, kad pašaliniamis vaikščioti čia iš viso

uždrausta. Pagaliau jį paaavo šveicorius ir nustebs paklausė, kaipgi jis čia pateko. Šveicorius irgi nežinojo jokios Lilės.

— Pas mus čia dirba tiek moterų, — jis lyg teisinosi, lyg priekaištavo jį trukdančiam prašalaičiui, — kad vardų šičia ne supaisysi. Lilė! Ką reiškia Lilė? Kas ji, organinė ar neorganinė, laborantė ar asistentė?

„Cementas, — mąstė Barvainis, — ji darė cemento analizę. Tikrai, organinė ar neorganinė?“ Ūmai Barvainis pamiršo visas kadaise įgytas žinias, net elementariausias ir laukė atsakymo.

Neorganikė, — išstenojo pagaliau Barvainis.

Šveicorius pamojo jam pirštu; jie pasuko ilgu koridoriu tolyn, suko į kairę ir į dešinę, kopė augštin ir leidosi žemyn. Paskui šveicorius parodė Barvainiui juoda cerata aptrauktas duris ir pasiūlino tyliai, kaip vaiduoklis; Barvainis net ir nepajuto, kaip vėl pasiliko vienas.

Už cerata apmuštų durų irgi nebuvo Lilės. Bet seniau ji čia dirbo, taip, — meraginos mėlynais chalatais įdomiai stebėjo Barvainį. Išvyko kažkur į provinciją, lyg į Kuršėnus, lyg į Akmenę. Ir dirba fabrike, gal cukraus, gal cemento. Chemikai visur reikalingi.

— Ačiū, — pasakė Barvainis merginoms mėlynais chalatais; jos gana užjaučiamai žiūrėjo į jį. Barvainis pagalvojo, kad dera gal pasakyti ką nors mandagaus. — Bet ir oras gi vaisus tame jūsų pastate! Net koridorių kvapą užgnaužia.

Merginos susižvalgė.

— Koridorių oras kaip lauke, — tarė viena jų. — Dar tyresnis negu lauke.

— Lauke dulkės, — pridūrė antra.

— Pasižiūrėkit čia. Matot? Ištraukiamosios spintės — įsiterpė trečioji, rodydama pirštu į stiklinę spintą. Barvainis žiūrėjo ne į spintą, o į merginos ranką. Akimirka visi tylėjo, po to Barvainis mandagiai palingavo galvą ir atsiveikinęs uždarė paskui save laboratorijos duris. Jis išgirdo, kad merginos juokiasi.

„Ji išvyko į Šiaulius, pas Uršulę“, — mąstė Barvainis jieskodamas kelio atgal. Jis labai nustebo, kai jam nereikėjo

nei sukti į kairę, nei į dešinę, nei lipti viršun ar apačion. Išėjimas buvo tiesiai čia pat, į gatvę.

„Tu visą laiką taip klydinėjai, o viskas juk daug paprasčiau, prieš pat tavo nosį“. Mintyse dabar jis dažnai polemikuodavo su savim kaip su antru asmeniu. „Ir ko tu blaškaisi? Ko tu prisikabinai prie tos merginos, jei ji tavęs nenori? Kas tancija irgi tavęs nepanoro.“

„Palauk, palauk, — dabar tas antrasis „aš“, sakė pirmą jam „aš“, — tai tu nepanorėjai Kastancijos. Tu jau patikai: ji prisirišo prie tavęs, bet ją lankydavai tiktai vienui vienui tikimui. O paskui ji tau atsidodo, tu ją metei.“

Dabar jo akys ašarojo nuo saulės šviesos. Iš Naugardu ko gatvės jis pasuko į Komjaunimo gatvę. Lenkdamas trolei busą, greit prazvimbė pusiau tuščias aerodromo autobusas. Ir tada, seniau, buvo tiek saulės, dar daugiau negu dabar. Lėk tuvai kilo į viršų ir leidosi žemyn, o Gedukas išsiziūjęs žiūrėjo į juos. Vėjas taršė vaikų plaukus ir Viktorijos suknėlę. Ore skrajojo voratinkliai. Kaip ten sakė poetas?

Jau baigęs rugsėjį. Po orą gražiai

Voratinkliai draikės be vėjo...

O gal netaip? Barvainis nemėgo poezijos, bet tą eilėrašį jis buvo priverstas išmokyti mintinai, seniai, oi, seniai, ginama zijojo... Nejaugi ir jis, Barvainis, jau sensta?

„Bet Viktorija pametė tavę ir nuėjo su senesniu už tavę“. Jis stovėjo Komjaunimo gatvėje, neapsisprendamas, kur eiti ir ką daryti. Jis ir nesistengė nieko spręsti. Jo mintyse su kuriavo Gedukas, Kastancija, lėktuvai, Nijolė, aerodromas, Viktorija. Kai į jo mintis užklysdavo Lilė, jis ją atkakliai šalinė; jinais vėl skverbėsi, o jis vėl varė ją šalin.

„Gedukas sirgo tymais“, — sakė jis sau, be garso judindamas lūpas; pastebėjęs, kad praeiviai žiūri į jį, jis susigriebe ir tvirtai susičiaupė. „Gedukas sirgo tymais. Tai sunki vaikų liga, daug sunkesnė, negu tėvų galvoja. O tu ar pagalvojai apie Geduką?“

„Aš galvojau apie jį visą laiką. Tai ką aš turėjau daryti?“

„Eiti, bėgti, skristi pas jį“.

„Bet jis juk gyvena Adomėno bute“.

„Na ir kas? Jis juk ne Adomėno vaikas, o tavo“.

Vasario 16 Gimnazijos

rėmimo reikalu

Prieš keletą metų ši gimnazija susilaukdavo iš Kanados ne menką paramą, apie 4 tūkst. dolerių ir metus. Tada buvo prisisteigę įvairiosios lietuvių kolonijos per 30 rėmėjų būrelių, kurių skaičius vėliau sumažėjo iki 22 ir pastoviai laikėsi. Toronte buvo likę 10, Hamiltone 6, ir kitose kolonijose 6. Apie 50% visos Kanados lietuvių gimnazijai teiktos paramos davė Hamiltono būreliai.

Pagal mūsų B-nės nuostatus, Vasario 16 gimnazijos rėmimą rūpinti ir būrelių veikimą sekėti buvo pavesta KLB Šalpos Fondui, tačiau jis ne daug ką galėdamas prie gimnazijos rėmimo savo lėšomis prisidėti, pasitenkindavo tik būrelių surinktų pinigų persiuntimu ir informavimu, iš ko matydavosi kiek ir kokie būreliai veikia. Perkėlus Šalpos Fondą į Montrealį, žinios apie būrelius ir bendrai apie Gimnazijos rėmimą beveik nutrūko, tik apie Hamiltono būrelius ir jų persiunčiamas sumas gimnazijai žinių spaudoje niekuomet netrūkdavo, nes p. Bakšys reguliariai informuoja.

Spaudos žinios, su skelbiamomis veikėjų, aukotojų, pareigūnų pavardėmis laikam nepatinka, bet jos duoda vaizdą apie dirbamą darbą ir daromas pastangas, kas išjudina visuomenę iš apatijos. Kai tik spaudoje nebeprasirodo žinių apie kokį nors veikimą, tai tas veikimas greit atšala, sustingsta ir nebeduoda vaisių. Taip atsitiko ir su Vasario 16 gimnazijos rėmimu. Aštuntoj Liet. Dienos leidinyje, kuris yra kaip mūsų B-nės oficialus metraštis, apie Vasario 16 gimnaziją ir jos rėmimą nieko neparašyta, ir nepaminėta. Iš Vasario 16 gimnazijos neseniai gauto laiško matyti, kad tos gimnazijos rėmimas Kanadoje yra apverktinas je padėtyje. Kadangi žinios apie gimnazijos būklę daug kam gali būti įdomios, todėl tas laiškas, kaip suturpinimus, čia talpinamas.

Demesio Kanados lietuviams

LAIKAS PRISIARTINO

Antras šventraščio Studijavimų tomas. 358 puslapių knyga, kurioje aiškinama Biblijos pranašystės, liečiančios mūsų tautą. Vienas skyrius ypatingai aiškina mūsų Viespaties antėjimą; kitame smulkiai aiškinama apie Antikristą, kas jis yra, kur jis yra, kokie jo darbai, ir t. p. Knyga tvirtais drobės apdais. Kaina \$ 1. Užsakymus siųskite šiuo adresu: L.B.S.A., 212 E. 3rd St., Spring Valley, Ill., USA.

KULTŪRINĖ KRONIKA

ISVYKO TORONTO VEIKEJAS

„Pavasarij Toronto u-tė gavęs humanitarinių mokslų magistrą (M. A.) laipsnį, čia skautų ir studentų organizacijose veiklus buvęs ir PLB centro v-bos narys Bronius Vaškevičius išvyko į Filadelfiją, kurios universitete ruošia daktarato laipsnui. B. Vaškevičius magistro tezeje nagrinėjo poeto Jurgo Baltrušaičio kūrybą rusų kalba. Daktarato tezeje jis žada temą praplėsti ir dar įjungti mūsų poeto lietuviškąją kūrybą, kas jį ir paskatino išvykti į Filadelfiją. Tenykštis universitetas yra palankus lietuvių studentams, esant medžiagai ir ten dėsto prof. Sennas ir prof. Salys. Filadelfijos u-tė lietuistikos daktarataus jau gavo keletas lietuvių.

● Rašytojas Antanas Gustaitis, gyvenantis Bostone, įsijungė į Antano Škėmos Raštų išleidimo Fondo laikinąją organizacinę komisiją. Kaip matome per paskutinius du mėnesius, trejus metus, puse Kanados būrelių nustojo veikti — iš buvusių 22 lieka tik 11. (Hamiltono 5, Torontas 3, Montrealyje 2, Simcoe 1). Pasigendama buvusių veiklių būrelių ir jų vadovų: Sudbury (Rimas), Winnipeg (Luškevičius), Windsor (Jauška), Londono (Kudukis), Torontas (Jankaitienė, Pleinys, Al. Kuolas).

Suprantama, kad tie patys žmonės negali visą laiką dirbti ir aukotis, — ir ši darba reikia įsijungti visiems tautiečiams ir nešti Vasario 16 vėliavą toliau, — vieniems pavargus, kiti turi ją perimti. Vasario 16 gimnazija, kaip laisvės kovos simbolis, neturi užgesti.

Gimnazijos direktoriaus laisvė yra maloni žinia, kad naujam klasių pastatui reikalingos lėšos bus gautos iš vokiečių valdžios įstaigų ir statyba greit prasidės. Praeitais metais J. Bačiūno pasakojimai (Dirvoje) apie Vasario 16 gimnazijos beviltišką padėtį ir apie reikalą ją uždaryti, atiduodant mokinius į bendrabučius, iššaukė viso pasaulio lietuvių reakciją. Dabar matome, kad J. Bačiūno samprotavimai nepasitvirtino — gimnazija netik gyvuoja, bet ir plečiasi. Gimnazijos vadovybės ir mokytojų pasiryžimas ir pastangos suteikia mums, užjūrje gyvenantiems, naują pasikatinimą jungtis į rėmėjų būrelius ir remti gimnaziją ne žodžiais, bet realia auka.

P. Lelis.

PIANISTO ANDRIAUS KUPREVIČIAUS

rečitalis įvyksta lapkričio 4 d., 8 val. vakaro Jaunimo Centre. Visa lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama rečitalyje dalyvauti. Rečitalį ruošia Santaros - Šviesos Federacija.

TRAGIŠKAI ŽUVUSIŲ PAGERBIMAS

Rašytojo Antano Škėmos, visuomenininko Jurgio Jakš - Tyrio ir studentės Juditos Audėnaitės tragiško žuvimo minėjimas - akademija Chicagoje įvyksta gruodžio 2 d. (šeštą dieną) 8 val. Jaunimo Namuose. Minėjimą ruošia specialus komitetas, sudarytas iš visos eilės lietuviškųjų organizacijų.

RASYTOJO ANTANO ŠKĖMOS

Raštų išleidimo Fondui įnašus prisuntę Saulius Šimoliūnas 100 dol., Daiva ir Arvydas Barzdukai 10 dol., Gabrielius Gedvila 10 dol. Norintieji padėti Antano Škėmos kūrybiniam palikimui pasiekti skaitančiąją visuomenę prašomi Fondui įnašus siųsti sekančiu adresu: Dr. Jonas Valaitis, 2547 S. 45th St., Chicago 32, Ill.

NIDA LEIDŽIA NAUJAS KNYGAS

Londonė veikia „Nidos“ knygų klubas kitais veiklos metais nuo š. m. lapkričio 1 d. numato išleisti visą eilę knygų. Jų tarpe minėtinos: Irenos Jorgės „Laimės jėškotojai“ (no vėlių rinkinys), Pulgio Andriūšio „Daina iš kito galo“ (feljetonų rinkinys), J. Gliados „Ikarų sonata“ (apie M. K. Čiurlionį), prof. M. Biržiškos „Dėl mūsų sostinės“ (antroji atsiminimų dalis), P. Oriantės „Daubiškės inteligentai“ (romanas) M. Vaitkaus „Su Minija į Baltiją“ (atsiminių mai).

NAUJI LIETUVOS KOMPOZITORIŲ KŪRINIAI

Lietuvos kompozitoriai peržiūrėjo naujus kūrinius: K. Kavecko poemą „Keturi“ pagal S. Neries žodžius, parašytą chorui, orkestrui ir solistui; išklaudyta J. Karoso chorinė siuita, R. Žigaičio preliudai fortepijonui ir A. Klenickio dainos.

LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI LOS ANGELEJE

jau įrengti. Netrukus įvyks jų atidarymas. Tai jau antri lietuviškos visuomenės namai Los Angelese, Kalifornijoje.

Danutė Paškevičiūtė

ILGIAUSIA KELIONĖ

Šiandieną varčiau laišką: Tėviškė mana seniai juk palikta. Jie sako, kad nei pirkios tos nėra, Nei svirno. Kad ten prie vieškelio suaugo Tankus beržų miškas, Paliko tik tas pats dangus. O aš tenai ant griovio kranto Basomis kojomis liečiau žoles. Ir ten verkiau nuo stogo varvančių Lašų sulyto mažo, juodo špoko. Tenai mes laidojom senolį mano. Tuo pačiu vieškeliu mes nulydėjom jį mirtin. Kapų koplyčioje ten gaudė varpas, Ir laikas skaitė ten senus, sukrypusius kryžius. Tuo vieškeliu, kuris paraistėmis ir pamšikėm nueina. Nubiro mano protėvių karta į kartą. Nubrido jie būnuotais rudeniais Supilkusiu gyvenimu į mirtį. Ir aš šiandieną parėjau į tėviškę Atsiminimų akmenėliais išgrįstu taku. Pasiziūrėti liūno vandenį atspindusio dangaus, Aš parėjau ilgiausioje kelionėje namo.

(Iš naujai išleistos D. Paškevičiūtės eilėraščių knygos „Aš negaliu verkti“).

K. KAVECKAS SU CHORU IR SOLISTAI

išsiunčiamas lankyti Rusijos gi lomos vietų — Kuibysėvo, Orenburgo, Kazanės, Gorkio. Baltgudijos sostinės Minsko ir kt. Viso duos apie 20 koncertų. Solistai, K. Šilgalis, A. Repšytė ir L. Mackonienė, lės Toronto architektų firmos tam tikslui paruošė dvi programas. Žinoma, tai vargo duoklė savo ponui, bet tegul ir ponas žino, kad yra vergų su savai minga kultūra, kuri reikalinga savarankiškumui.

● Tarptautinių liaudies šokių Argentinoj B. Aires festivalyje armėnų salėje lietuvių ansamblio „Gintaro“ pasirodymas pui kiai pavyko. Šį sambūrį sudaro daugiausia studentai ir moksleiviai. Apie lietuviškus šokius trumpai paašškino Dutkaitė lie trviškai ir Kalpokas ispaniškai.

KOVA UŽ METRINĘ SISTEMĄ AMERIKOJE

JAV dedama pastangų oficialiai įvesti dešimtainę sistemą. Bet bandymams, priimti kongrese, senate įstatymus, keičiančius dabartinę gramoz diska inčų, svarų, mylių, tem peratūros sistemą, šiemet ne praėjo. Sveikintinas sumany mas bus bandomas kitais metais.

NAUJOJI TORONTO ROTUŠĖ

Naujos miesto rotušės projektui atrinkti prieš porą metų buvo įvykdytas tarptautinis architektų konkursas. Jį laimėjęs vienas iš geriausių suomių architektų, Viljo Revell su dide lės Toronto architektų firmos J. B. Parkin Assoc. pagalba paruošė statybos planus, pagal kuriuos varžybų būdu staty bos sutartis atiteko Toronto firmai Anglin - Norcross už 22 ir pusę mil. dolerių. Kadangi statybai buvo numatyta apie 25 mil. dol. miesto taryba nutarė pastatus praplėsti iki tos sumos. Dabar dar reikia gauti provincinės valdžios įstaigų aprobatą šiom didelėm išlaidom ir jeigu nebus klūčių, manoma statybą, kuri tęsis apie trejetą metų, pradėti dar ši vėlyvą rudenį.

Projektas, kaip spėjama iš galutinių planų, buvo žymiai pakeistas nuo originalo dėl tam tikrų finansinių ir statybos priežasčių, tačiau esmėje tebėra pirminėje formoje. Nežiūrint pakeitimų, naujoji Toronto rotušė be abejo bus architektūriškai iškilusis pastatas Toronte ir įspūdingiausia rotušė visoje Š. Amerikoje.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. * Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas,

Eina penkti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

„Žinoma, elgiausi aš negerai, bet tai greičiausia tebevo paprastas apsilaidimas“.

„Kaip, tu pamiršai sergantį vaiką ir vadini tai apsiuoidimu? Tu nežinai net, kad persirgo Nijolė. Ji pati tai tau pra nešė. Argi tu esi tėvas?“

Išbaręs save, jis greit apsiraminio ir ruošėsi grįžti į Pušų gatvę. Šiandieninio maršruto jam pilnai užteko. Tačiau ko jos pačios pasuko kitur.

Kelias buvo labai tolimas.

„Jie gyvena štai šitame name. Užeit ar neužeit?“

„Žinoma, užeit. Kuriuo gi tikslu tu čia atėjai?“

Vis dėlto jis susvyravo ir buvo begrižtas atgal. Ir ūmai jį pagavo siaubas: o jeigu, jam pačiam besergant, pablogėjo ir Geduko sveikata? Jeigu kokios komplikacijos? Jeigu, jeigu, jeigu?

Jau nieko nebegalvodamas, jis paskambino. Ant durų tebekabėjo maža vario spalvos lentelė: „Gyd. A. Adomėnas“. Už durų buvo tylu. Barvainis pabeldė.

Už durų tebebuvo tylu.

Barvainis vėl pabeldė. Kol kas krumpliais.

Tylu.

Po to Barvainis sudavė keletą kartų kumščiu.

Tylu.

Po to jis ėmė klabinti rankeną, o pagaliau paspyrė duris koja.

„Ką gi tai reikštų? Nejaugi jie tikrai išvyko? Nijolė kalbėjo apie Palangą. Bet argi taip greit?“

„visai greit. Tu juk sirgai, sirgai ne dieną ir ne dvi“

Nežinojimas labiausiai jį slėgė. Jis tūžo ant Lilės, Kas tancijos, Viktorijos, visų. Visos jį apleido, o kodėl? Nejaugi jis toks nesugyvenamas? Kodėl kiti gyvena kaip žmonės, o jam taip nesiseka?

Ir kaip galėjo Viktorija nepranešti jam, vaikų tėvui, kad jie visi išvyksta kitur?

XXIX

Kol vaikai buvo Vilniuje, Barvainis galėjo ištisus mėnesius negalvoti apie juos. Jis žinojo, kad vaikai čia, pasiekiami,

kad užtektų jam tik panorėti — ir juos matyti, kalbėtis su jais, džiaugtis jų naiviai vaikiška išmintim.

O dabar jį apėmė ilgesys. Tas ilgesys nustelbė viską — ir karčias mintis, prisiminus Lilę ir jos pabėgimą, ir nesmagias mintis, prisiminus, kaip jo vengia Kastancija. Net nuoskaudos ir kartėlio, o gal neapykantos jausmas Viktorijai pamažu išbluko, neteko savo aštrumo ir aitrumo, tapo aptrauktas plonu abejingumo rūku.

Kartais gi įvykdavo dar keistesni dalykai: Barvainis m davo ilgėtis Viktorijos. Taip, kol ji gyveno čia, Vilniuje, ne toliose jo, to nelemto Adomėno bute, buvo kas kita. Ir štai ji išvyko, o jis visa tai, kas išgyventa pastaruoju metu, pamatė tolumoje perspektyvoje. Tokia nereikšminga pasirodydavo kartais visa toji netikėta, keista jų išsiskyrimo istorija.

„Visą laiką aš grąsinau jai, kad išvyksiu į periferiją. Grąsinau? Ne, aš juk iš tikro galvoju išbėgti iš čia, išvykti... O išbėgo jinai be jokių grąsinimų. Išbėgo kuo toliau nuo manęs. Teismas mūsų neištuokė, aš dar esu šeimos galva. Nevalia taip, be mano žinios, pagrobti vaikus ir kažkur juos nudanginti.“

Tada jį pagaudavo vėl pyktis, jis vaizduodavosi sau, kaip atsiduria Palangoje ir deklaruoja savo teises: Po to gi apglėbdavo jį visiškai abuojumas bet kam, vaikui vėl atiteldavo, šalia Viktorijos šmėstelėdavo Lilė, paskui Kastancija vėl Lilė, vėl Viktorija... O po to tuštuma.

Baigėsi ligos atostogos, prasidėjo darbymetis. Iš politikos ir rajono Barvainį vėl perkėlė į ligoninę; čia darbas buvo laikomas lengvesniu. Tai, žinoma, ne visiškai atitiko tikrovę. Darbas čia buvo sunkus ir atsakingas, tačiau vaikščioti reikėjo žymiai mažiau.

Vieną gegužės vakarą Barvainis, nenustygdamas namie, užsuko į ligoninę. Budėjo vėl Pileckis. Vakaras buvo ramus, šiltas, kieme kvepėjo žolynais, lengvutis vėjas nešė nuo Neries būdingą upės kvapą. Sanitarės tempė į virtuvę tuščius puodus; buvo jau senokai po vakarienės. Palatose kur-ne-kur žie bėsi šviesos, nors lauke buvo dar nesutemę; besileidžianti saulė dažė raudona spalva bažnyčios bokštus, kaimyninių namų stogus, žėrėjo augštutiniuose languose.

Pileckis, sutikęs Barvainį kieme, nė kiek nenustebo.

— Nerašytieji savitarpio pagalbos nuostatai, — džiaugėsi jis. — Barvainis padeda Pileckiiui ir taip toliau. Tik, brangus kolega, šiąnakt jau nebedėsit. Esate rekonvalescentas, pasėdėkit truputį, papielėsim — ir keliaukite sau namo.

— Nuobodų vienam, — prisipažino Barvainis.

— O čia irgi savotiška diena: ligoniai jaučiasi pusėtinai. Greitoji naujų neveža. Man kažkaip net neįprasta tinginiauti. Gera, kad užsukot. — Pro šalį ėjo sesuo ir Pileckis ją užkalbino: — O jūs ką čia darot, sesele? Jūsų pamaina jau pasi baigė.

— Boreikaitė neateina, — atsakė sesuo. — Jau beveik valanda, kai vėluoja.

Pileckis pakraipė galvą:

— Kas gi čia? Ji mergaitė punktuoli. Nebent kas šeimoje susirgo. Ji juk ištekėjusi?

Sesuo linktelėjo galvą ir, rūšiai žvilgtelėjusi į Barvainį, pridūrė:

— Neseniai, daktare.

— Nieko, tuojau ateis, — sumurmėjo Pileckis.

— Nesijaudinkime, Boreikaitė džiaugiasi šeimyniniu gyvenimu — prakošė Barvainis.

— O man atrodo, kad nesidžiaugia, — tarė sesuo. Ji žiūrėdama tik į Pileckį, tyliai pasakė: — Kažkodėl ten jie nesu sigieda.

Tie žodžiai lyg trinkelėjo Barvainiui per galvą.

Sesuo nuėjo toliau.

— Pasirodo, liežuvį reikia labiau žaboti, — pasiteisino Barvainis. — Maniau, kad tik aš taip sėkmingai vedęs, o čia... — Jis nebaigė, o ir Pileckis netęsė pokalbį. Jiedu tylėdami pavaikštinėjo po kiemą, užsuko į skyrių, paskui į ambulatoriją.

Ambulatorijoje prie Pileckio priėjo ta pati sesuo:

— Daktare, gal aš nubėgsiu pasiziūrėti, kas ten su Boreikaite? Skyrnuje už mane pabudęs Vaitkutė.

— Žinoma, žinoma, — sutiko Pileckis.

Bus daugiau.

ALĖ ROTA

Filmy menas

MEILĖS GATVĖLĖ

Susan Hayward, John Gavin, Vera Miles
filme „Back Street“

Šio amžiaus ir šio kontinento problemos: meilė, alkoholis, skyrybos, slaptos meilutės, nepavykusių jungtinių vaikų... Visa tai galima rasti tame filme. Meilės trikampis: vyras, mylimoji, žmona. Tarp jų — vaikai, prašaliečių apkalbos. Neapykanta ir kerštas. Meilė ir pasiaukojimas. Visa šiame filme viršija meilę. Graži, pasiaukojanti, neprašanti, viena meilė, nors ir nelegalizuota („back street“).

Po Antrojo Pasaulinio karo Kalifornijoje susitinka karys, krautuvių savininkas turtuolis, ir gabi modistė. Vos pora atsitiktinių pasimatymų, pora suplanuotų, ir tie du žmonės paista vienas kitą. Bet karys grįžta namo, kur, deja, alkoholiškai jo žmona, nesutinkanti skirtis, ir du tėvų myli vaikai. Jaunas vyras, nežūrint visko, bando atsivežti pamiltąjį ir suja, kad ir po didelių vargų su sijungti bendram gyvenimui; bet likimas jiems nepalankus. Atsitiktinės kliūtys dar labiau jų sunkią būklę supainioja. Bet galinga ir tikra meilė neišblėsta, o likimas juos vėl suveda. Po didelių vidinių kovų modistė nusprendžia, kad šis vyras yra jos vienintelė meilė, nors ir vienintelė kančia. Ji mėgsta savo darbą, ji sparciai yla, kaip geriausių drabužių adu kūrėja. Ji turėjo sužadėtinį, dorą ir jai atsivavusį žmogų, kurį turėjo palikti. Ji pasiturtinti ir visų mėgstama, bet ji turi likti vieniša, su paslėptu ilgesiu, su amžiniu laukimu, kad bent iš tolo pamatys savo pamiltąjį. Nes jos meilė yra didelis krautuvių „biznierių“, nuolat užimtas, nes žmona-jam skyrybų niekad neduosianti, nors jo nemylti ir jam neišitiki ma, nes jis turi globoti du savo mylimus vaikus; ir jo gyvenimas vienišas, ir jis daugiausiai tik svajonėse lanko savo mylimą, retai jį matydamas, retai ja pasidžiaugdamas, su ja pasi kalbėdamas. Kai gerasis likimas vėl juos suveda į vieną užsienio miestą (Paryžių), pagaliau, užmestą jį nusiperka gražią, ramią vietą, toli nuo

žmonių akių, ir ten retkarčiais abu išgyvena po keletą dienų ar valandų. Bet žmona juos su seka ir vyro mylimą viešai skaudžiai įžeidžia. Pašalinių įtaigotais, nekenčia tėvo slaptos meilės ir berniukas, kuris ją irgi viešai išbura, išreiškia jai neapykantą. Gilaus jausmo žmogui, taip pat, protingam ir pareigingam, to jau per daug. Ji nutaria savo mylimojo atsakyti ir tą jam griežtai pasako. Jis tūgina dar dėl savo didžiosios meilės kovoti. Vaziuojant mašina, kurią vairuoja pasigėrusi jo žmona, mėgina dar kartą prašyti skyrybų, bet žmona su pykusi paspaudžia mašiną, ir abu nusirita nuo skardžiaus. Ji užsimuša vietoje, o jis mirtinai sužeistas. Prieš mirtį telefonu dar pasako savo mylimai kelis žodžius. Jo vaikai po kurio laiko ateina jos aplankyti; berniukas atsiprašo.

Toks filmo apytikris turnys. Jis vertas pamatyti netiek dėl tos meilės istorijos, kiek dėl puikios Susan Hayward ir John Gavin vaidybos bei gražių Italijos, Prancūzijos, Kalifornijos ir kitų vaizdų. Gražius, meniškis drabužius mėgstantiems moterims šis filmas bus dar įdomus ir tuo, kad čia dalyvauja geriausios Harper's Bazaar modeliutojos su puikiais kausiais drabužiais. Tikra madų paroda! Sakoma, kad šiam filmui buvo pagaminti moderniausi ir gražiausi drabužiai: vien Susan Hayward apie tris dešimt pamainų, Vera Miles — devynios puošnios suknės, modeliutojos — vienuolika. Jaunimui iki 14-kos metų filmas gali būti per sunkus ir ne suprantamas.

Filmas suktas pagal Fannie Hurst romaną. Pagamino Ross Hunter, padedamas direkto riaus David Miller. Universimas vienišas, ir jis daugiausiai tik svajonėse lanko savo mylimą, retai jį matydamas, retai ja pasidžiaugdamas, su ja pasikalbėdamas. Kai gerasis likimas vėl juos suveda į vieną užsienio miestą (Paryžių), pagaliau, užmestą jį nusiperka gražią, ramią vietą, toli nuo

KULTŪRINĖ KRONIKA

LITERATŪROS LANKAI

persitvarko ir nuo 1962 metų pradžios kasmet projektuoja išleisti po vieną tomą, knygos formatu. Redakcinį kolektyvą sudaro K. Bradūnas, J. Girmius, H. Nagys ir A. Nyka - Niliūnas. Pertvarkytą numerį redaguoja H. Nagys, Montrealyje.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LIETUVIŲ DIENOS, Nr. 9, spalio mėn., iliustruotas mė

nesinis anglų ir lietuvių kalbo mis lietuvių kultūros ir visuo menės gyvenimo žurnalas. Redaktorius Bern. Brazdžionis, red. kolegija: J. Tininis, D. Či bas, D. Polikaitienė ir M. Stark. Leidžia Antanas Skirius, Los Angeles. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif. Atsk. nr. kainas 65 ct., prenumerata metams 6 dol.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

LACHINE.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

... VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

SIUNTINIAI

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis per
JANINĄ ADOMONIENĘ.Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

Mosklo - Technikos naujienos

ELEKTRONARKOZĖ

Mičigano universiteto klinikoje (JAV) buvo atlikta chirurginė operacija, kurios metu anestezijai (ligonio užmigdymui) panaudota elektros srovė. 700 hercų dažnumo srovė naliai per šprintuvą ėjo prie nedidelių elektrodų, pridėtų prie paciento smilkinų. Įjungus aparatą, pacientas greit „užmigo“. Baigus operaciją, aparatas buvo išjungtas, ir pacientas per nepilną minutę atgavo sąmonę. Jis tvirtino, kad atbudęs nejautė nei sunkumo, nei šleikštumo, kaip po prastos narkozės.

Kaip nurodoma, šis anesteziavimo būdas patogus tuo, kad betarpiškai paveikiama nervų sistema. Jis neturi žalingos įtakos kraujo apytakai arba kitiems kūno organams.

PRIEŠ 170 MILIJONŲ METŲ

Centrinės Argentinos vakaruose Harvardo universiteto mokslininkai rado negyvenamą slėnį, nusėtą kaulais gyvūnų, gyvenusių prieš 170 milijonų metų. Gyvūnų kaulai turi purpurinį atspalvį. Tyrinėjant pasirodė, kad tai priklausė nuo viršūniniame sluoksnyje esančios geležies.

Kai kurie iš tų gyvūnų priklausė ropliams, kurie pagal savo skeleto sandarą primena žinduolius. Jie buvo panašūs į driežą ir šuns mišinį. Gyvūnai slankiojo ant keturių kojų ir buvo plėšrūs. Skeleto ir kiaušo sandara rodo, kad jie

Šiame LD nr. spausdinama dar nekur lietuvių spaudoje ne skelbtos Maironio poezijos, duodama kanaaninio Myko, lo Vaitkaus atsiminimų apie didįjį mūsų dainių Maironį ir taip paminima 99 metų sukakties nuo Maironio gimimo ir pradedami šimtieji Maironio metai.

Poetas Stasys Santvaras rašo apie dirigentą Vytautą Marjosių, kurio portretas puošia žurnalo viršelį.

Plačiai aprašomas L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas, duodama eilė skaitytų paskaitų santraukų.

Angliškame skyriuje paminėtina ištrauka iš Sibiro tremtinės Armonienės knygos „Le ave Your Tears in Moscow“, kurią angliškai parašė inž. Al girdas Nasvytis, o išleido žymi amerikiečių leidykla.

Dailės puslapiuose pristatomas originalus dailininkas Jurgis Juodis, gausiai iliustruoti kiti reportažai iš kultūrinio gyvenimo bei nuolatiniai apžvalgų skyriai.

IŠTIRTA PINGVINŲ
LIZDŲ TEMPERATŪRA

Pingvinai gyvena labai šaltuose kraštuose. Kaip gi nesužala jų kiaušiniai, kaip jie išperi pinviniukus? Mokslininkai taip padarė:

Antarktikoje pingvinų lizde rado du šviežiai sudėtus kiaušinius. Mokslininkai vieną jų išėmė ir, pašalinę kiaušinio turinį, atsargiai lukštan įmontavo portatyvinį termometrą, su jungtą su radio siųstuvu. Po to kiaušinių padėjo atgal. Aparatas kiaušinyje reguliariai matavo temperatūrą ir pianešinėjo apie ją stočiai. Paaiškėjo, kad net esant vėjui ir laibai šaltam orui temperatūra lizde pasilikdavo 33,6 C, nes ant kiaušinių tupėdavo pingvinai.

BASEINAS LĖKTUVAMS
STABDYTI

Viena amerikiečių kompanija sukūrė originalią lėktuvų stabdymo sistemą, jiems nutūpus. Gale tūpimo takelio įrengiamas vandens baseinas, kuriuo viršus uždengtas elastinga plėve. Tais atvejais, kai lėktuvas negalima sustabdyti tūpimo takelyje, jis užrieda ant baseino ir ant elastingo jo paviršiaus sustoja. Tokiu būdu išvengiama avarijų.

ŠILDOMAS PLENTAS

Daug nemalonių automobilių transportui sudaro sniegas. Jis kartais sustabdo judėjimą. Sniegui valyti yra sukurta nemaža įvairių mašinų. Žymiai blogiau kovoti su liundra — kaltininke daugelio nelaimingų atsitikimų. Sunku, bet... jau yra nutiestas automobiliam skelvis, ant kurio nesilaikys nei sniegas, nei liundra. Šis plentas nutiestas iš Londono į vakarus. Kelio dangoje įdėta viela, kurią galima leisti elektros srovę. Su prantama, kad ant šildomo kelio žiemos metu negalės laikytis sniegas arba ledas.

Kelių šildymą, esant intensyviai automobilių judėjimui, negali laikyti kažkokiu ypatingos prabangos dalyku. Greičio padidėjimas ir saugumas, matyti, galės išpirkti nemažus kelio apšildymo nuostolius.

V. Beauty Parlor

(moterų kirpykla)

452 Decarie Blvd.

St. Laurent. Tel. RI 7-2574

Sav. Violeta Juras.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

BELLAZZI - LAMY, INC

DO 6-6941

7679 George St.,

Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR
MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGŠTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLISKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Gera naujiena!

Kaufman's Woollens & Textiles

Wholesale and Retail

3997 ST. LAWRENCE BVD.

TEL. Victor 2-5319

ATIDARĖ AGENTŪRĄ

SIUNTINIAMS LIETUVON

Iš čia pasiūsite isuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

Importuojame iš Anglijos

didžiausią pasirinkimą geriausių angliskų vilnonių medžiagų vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą vilnonių, kašmiro ir šilk. skarelų.

Inpilų, paklodžių ir užvalkalų medžiagų.

Didelis pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikiškų apatinių ir viršutinių baltinių, megztukų ir kitų medžiagų.

Ateikite ir įsitikinkite, kad čia perkant sutaupysite.

Priimame užsakymus

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas.

JŪS — IR REAL ESTATE AGENTAS

Lietuvoje tėvai leido sūnų, kurie intensyviai ieškotų gani mokslus, gal būtų, galvojo, kad niams rinkų.

Nekilnojamo turto pardavimai bus mokytoju, daktaru, advokatu, valdininku, o čia — Kanadoje jis tapo Real Estate agentu. Mes sutinkame dar daugiau šia profesija besiverčiančių kanadiečių. Lietuvoje tokios profesijos žmonių neturime. Čia teko nugirsti įvairiai apie šią profesiją išsireiškiant. Vieni sako, kad real estate agentai daug uždirba, kiti tikina, kad mažai, o ir pats darbas nemalonus, nes reikia lįsti į akis ir siūlyti.

Kalbant apie institucijas, paruošiančias žmones įvairioms profesijoms — tai ir čia — Kanadoje nėra universiteto, kurio me dėstyty nekilnojamo turto pardavimą kaip atskirą šaką. O tuo labiau dėstyty pardavimo metodą — turėtų taip sa kant fakultetą, kur jaunimas, baigęs augštesnius mokslus, rengtųsi šiai profesijai. Tiesa, tu rime ir prie universitetų įvairių kursų.

Real Estate agento profesija yra pardavėjo darbas. Bet, sakau, profesija, kadangi objekto, apie kurį reikalinga sukasi, yra ne jo. Agentas tik teikia patarnavimą.

Nieko nuostabaus būti pardavėju, nes mes visi, gyvenime esame didesni ar mažesni pardavėjai. Ir, pavyzdžiui, Kados ministeriai — sakysim, žemės ūkio, prekybos ir pramonės — yra pardavėjai. Ir nuo to, kiek geri jie yra pardavėjai, priklausys kiekvieno iš mūsų eilinio piliečio gerovė. Arba daleiskim, dirbame kuriam nors fabrike — gamina me. Labai prastai fabrikas sukūsi, jei neturėtų pardavėjų,

Išsėinant iš ateities perspektyvų, kiekvienas darbas, kuris pasiimamas dirbti, yra gerai apsvartomas, ar jis atitinka pačią esmę, bet ne vien tik progą padaryti pardavimą.

Nukelta į 6-tą psl.

Įvairūs Draudimai:

GYVYBĖS, PENSIJOS, LIGOS ir kt.
GAISRO, AUTOMOBILIŲ, VAGYSTĖS ir kt.

Vacys H. Žižys

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Tel.: įstaigos VI 2-1427; namų LA 3-1084

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsmst.

Lėd. E. Griganavičiūtė. Telef. RA 7-4097.

Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabinai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika

Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,

Montreal, P. Q.

Tel.: DO 6-3884.

lais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

HAMILTON

„CIRLIONIS“ IR „GRANDINĖLĖ“

mūsų didysis tautinio meno ansamblis ir tautinių šokių šokių, nuostabiai gražiai juos išpildanti, grupė iš Cleveland, spalio 29 d., sekmadienį atvyks į Hamiltoną. Kviečia L. N. Valdyba. Koncertas įvyks Liet. Namuose.

Šis koncertas vienas iš pačių didžiųjų. Jo programos išpildyme dalyvauja 90 asmenų.

Visi maloniai prašomi pakvietus išgyti iš anksto. Jų kaina: \$3, \$2.50 ir \$2. Moksleiviams 50 ct. Šią savaitę jie jau pradėti platinti. Sekmadieniais jų galima išgyti po kiekvieną pamaldų parapijos salėje. Toliau gyvenantieji prašomi juos užsakyti paštu, kartu pridėdant pin. orderį šiuo adresu: S. Bakšys, 38 Stanley Ave., Hamilton, Ont. Tel. JA 9-4662.

Didesniam patogumui toliau nuo Hamiltono gyvenantiems, koncerto pradžia nustatyta 3 v. po pietų.

A. LIODZIUS, B. L.,

Viešasis Notaras
(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai. Teisiniai patarimai. Morgičiai.

Ištaiga: JA 7-5575;

Namų: FU 3-8928.

20 King Street East,
Hamilton.

TAUTOS NAMŲ

įsigijimui vėjas 25-toje savaitėje davė \$500, o nuo jo pradžios \$31,800. Naujais nariais su \$100 įstojo Vikt. Mačionis, Ona Kutienė ir A. J. Papildo mai po \$100 pridėjo Vyt. Miškinis (100) ir Juozas Rudaitis (100). Visiems nuosirdus ačiū!

Lietuvių Namuose atsakyti nuo spalio 1 d. 3 butai, nuo to pat laiko vėl išnuomot, taip kad ši kartą jie nestovėjo tuštinė vienos dienos.

NAUJI LIETUVIAI VERS LININKAI

Zenonas Gasiūnas ir Juozas Jūraitis atidarė nuosavą auto mašinų ir sunkvežimių taisymo garažą Harbor Motors 395 Wentworth St. N. (tarp Barton ir Burlington g-vių).

Alfonsas Pilipavičius ir Antanas Dirsė nuo spalio 1 d. perėmė Mooshead Hotel, esantį Barton g-vėje, pirmame bloke į vakarus nuo Wentworth. Šį hotelį jie nupirko dvi se.

Linkime geriausio pasisekimo, o visiems lietuviams netik kalbėti „Savi pas savus“ bet ir vykdyti šį populiarių posakį praktiškame gyvenime. Sk. St.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.

morgičių paskolos iki 50% turto vertės.

Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.

Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.

20 King St. E. Room 13.

Tel. JA 7-5575

TILLSONBURG-DELHI, Ont.

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

Kas nori verstis pelningiausiu ūkininkavimo šaka ir užtikrinti ateitį, turi įsigyti tabako ūkį.

Dabar geriausias laikas išsirinkti: galima pamatyti visą derlių daržinėse ir apžiūrėti laukus.

Turiu įvairiausių ūkių su įmokėjimais pradedant nuo \$8,000.

Kreipkitės:

Charles Pocius - Real Estate Broker

Tillsonburg, Ont.

Atkelta iš 2-ro psl. Montrealio Tautinių Šokių Orkestrui ir jo dirigentui Zigmui Čiui ir Šv. Kazimiero Dr. F. Lapinui, suorganizuojantiems paruošiamam lietuviškai savaimingam muzikos vienetai; Irenai Lukoševičienei ir V. Jonynui suorganizuojantiems ir pravedusiems radio valandėlę; Visiems dailininkams, kurie savo gražiais darbais sudarė parodos programą, o ypatingai jos organizatoriui V. Jonynui;

Nekalto Prasidėjimo Sese lėms užleidusioms meno parodai patalpas dovanai. Red. Jonui Kardeliui, kuris plačiai išvystė Lietuvių Dienos reklamą lietuviškoje spaudoje ir atliko didelį darbą redaguodamas leidinį bei rinkdamas skelbimus; Dailininkui Bukauskui už nuopiešimą leidiniui viršelio; Augustinui Kudžmai su P. Petroniu, talkininkaujantiems mai to paruošime, Šv. Onos Dr. Jos pirminkei M. Gručkūnei ir Šv. Elzbietai Dr. Jos pirminkei A. Astrauskūnei, bei visam personalui, kurie nuosirdžiai dirbo mūsų didžiojo ba

lyvams: Vadovui J. Piečiaiui, kuris atliko visą organizacinį ir pravedimo darbą, o taip pat jo padėjėjui Inž. Justui Kibirkščiui, Čikagos Jaunimo centro Ansamblio grupei ir jos vedėjai L. Brazdienei bei akordeonistui F. Stroliai, Hamiltono grupei ir jos vedėjai G. Breichmanienei bei akordeonistui A. Ulbinui, Rochesterio grupei ir jos vedėjai St. Ilgūnui bei akordeonistui Z. Šipailai, Toronto grupei ir jos vedėjai V. Turutai ir Montrealio grupei ir jos vedėjai J. Piečiaiui,

E. Kerbelienei — Katalikių Moterų Dr. Jos pirm. su visomis talkininkėmis, kuri daug truso idėjų organizuojant gausią loteriją ir p. Leipui už sklandų jos pravedimą, o ypač tingai visiems fantų aukotojams; M. Arlauskaitė — mūsų atskaitomybės vedėja ir jos padėjėjai Petriui Adamoniui, kurie kruopščiai tvarkė ir vedė visą finansinę atskaitomybę, be to, padėjo registruoti tautiečius, atvykusius į Kanadą prieš 50—60 metų, taip pat visiems inkasentams, kurie meno parodoje, sporto rungtyne, balu jie bei koncerte inkasavo pinigų;

Augustui Mylei, kuris suorganizavo ir vedė krepšinio varžybas, Aušros, Vyčio sporto klubų vadovybėms ir sportininkams, kurie atvyko užpildyti sportinę programą, o taip pat taurių mecenatams Dr. J. Borevičiui, S. J. Nepriklausomai Lietuvai ir Jonui Lukoševičiui; Jonui Adomaičiui, kuris parūpino nakvynės gausingam svečių ir programos dalyvių skaičiui, o ypač mieliems tautiečiams tą nakvynę suteikusiems;

Juozui Šiaučiuviui, kuris iš Montrealio L. K. Mindaugo Šaulių kuopos narių suorganizavo ir tvarkingai pravedė visų įėjimų kontrolę. Aušros Vartų parapijos chorui ir jos vedėjui muzikai An. Rozaičiui už giedojimą pamaldų metu;

P. Dalmantui, kuris atliko

ty bei skolinimo bendrovėse arba pagal jūsų darbovietės algalapio taupymo planą.

• Jie gaunami vienetais nuo \$ 50 ligi \$ 5000.

• Jų savininkai gali būti visi (net ir vaikai) ligi \$ 10,000 sumos naujosios laidos.

• Už juos mokami dividendai metiniais kuponais: 4¼% pirmaisiais metais, 4½% už kiekvienus sekančius šešerius metus, 5% už kiekvienus paskutinius trejus metus.

• Juos galima inkasuoti bet kuriuo metu, bet kuriame banke pilną jų vertę su procentais.

Taupykite savo užsibrėžtiems dalykams!

PADETI KANADIEČIAMS TAUPYTI, Kanados Vyriausybės kiekvienais metais suteikia progą šio krašto gyventojams padidinti savo santaupas, perkant Kanados Taupymo Lakštus.

PEREITAI METAIS PER MILIJONĄ KANADIEČIŲ sutalpė šiuo saugiu patogiu būdu arti vieno milijono dolerių.

DIDELIS POPULIARUMAS Kanados Taupymo Lakštų pareina nuo jų nepaprastų savybių:

• Juos labai lengva įsigyti grynais arba mėnesiniais įmokėjimais bet kuriame banke, pas įgaliotus investicijų prekybininkus, biržos tarpininkus, ties-

ty bei skolinimo bendrovėse arba pagal jūsų darbovietės algalapio taupymo planą.

• Jie gaunami vienetais nuo \$ 50 ligi \$ 5000.

• Jų savininkai gali būti visi (net ir vaikai) ligi \$ 10,000 sumos naujosios laidos.

• Už juos mokami dividendai metiniais kuponais: 4¼% pirmaisiais metais, 4½% už kiekvienus sekančius šešerius metus, 5% už kiekvienus paskutinius trejus metus.

• Juos galima inkasuoti bet kuriuo metu, bet kuriame banke pilną jų vertę su procentais.

PIRKITE NAUJUOSIUS

CANADA SAVINGS BONDS

naudingi Jums — naudingi Kanadai!

aktoriaus ir scenos paruošimo darbus Auditorijoje, Pr. Rudinskui ir L. Ginnui — visų operacijų kontrolėriams, kurie visus pasitaikiusius nesklaidumus vietoje aiškino si;

Įeisenų organizatoriams ir įvykdytojams bei jos dalyviams; Nepr. Lietuva ir Tėv. Žiburių laikraščiams bei jų redaktoriams ir Amerikos lietuvių spaudai, kuri garsino Lietuvių Dienos rengimą;

Visam lietuvių Dienos Komitetui in corpore, nes kaiku rie dėl turėtų bendrų pareigų čia negalėjo būti suminėti, bet visas 30 asmenų būrys taip sklandžiai bendradarbiavo, tiek pasiruošimo, užtrukusio per pusmetį, tiek visos šventės

pravedimo darbe, tam darbui paaukodami nevieną savo poilsio vakarą;

Visam pagalbiniam personalui, kuris taip nuoširdžiai talkininkavo, meno parodoje, sporto rungtyne, baluje ir koncerte, bet jų dėl gausumo visų pavardžių nebuvo įmanoma čia suminėti.

Mieli tautiečiai Jums, dalyvavusiems VIII-tosios Kanados Lietuvių Dienos parengimuose ir savo materialine bei morale parama įgalinusiems mums padengti tos šventės rengimo išlaidas ir davusiems patikinimo ir toliau tą tradiciją įėjusią šventę organizuoti, nuo širdžiausia lietuviška ir bendruomeniška padėka.

KLB Montrealio Seimelio Prezidiumas.

MONTREAL

NEPRIKLAUSOMOS LIE TUVOS PARENGIMAI

Jau nustatyti ir salės išnuomos: NL 20-ties metų sukačių minėjimas gruodžio 2 dieną (paskutinis šeštadienis prieš Adventus) ir NL Spaudos balius 1962 metų kovo 3 dieną (užgavėnių šeštadienis). Organizacijos maloniai prašomos tas datas rezervuoti savo laikraščiui, o tautiečiai prašomi tas datas prisiminti ir būti jų pareigimų dalyviais.

TARPTAUTINĖ MUGĖ MONTREALYJE,

kuri vyksta Saw Mart, Berri gatvėje, nepaprastai perkimšta. Mugei reikia naujos vietos. Mugeje dalyvauja Kanda, Italija, Prancūzija, Pakistanas, Meksika, Rusija, Danija. Kam šatyje sunku ir susiorientuoti ir sunku viską pamatyti. Bet Lietuvos vardo mugėje nėra, nors propagandinė okupacijos spauda rašė, kad mugėje bus ir Lietuvos išdirbinių. Viena, kas rašančiam teko lietuviškai matyti, tai kelios lietuviškos knygos ir visiškai nulemti vėliava (raudona, balta ir žalia). Iš Pabaltijo valstybių tik tai Estija, nors ir netiesiogiai, bet savo vardą parodoje turi, tai fortepionas su užrašu Estonia. Viena vienintelė vėliava su tautiniu ornamentu, pasiskolintu iš lietuvių, yra Gudijos vėliava. Labai graži dirbinių yra Prancūzijos, Italijos, Pakistano, Meksikos paviljonuose. Rusų gi išdirbiniai ir iš tolo negali prilygti vakariečių išdirbiniams. Bet kas pas rusus gera, tai labai pigios knygos; knyga, kietais viršelais, už kurią pas mus reikėtų mokėti 4—5 dol., rusų gi 30—60 centų. Šiaip gi išdirbiniai atrodo sunkūs, gremėzdiški, dažnai ir nevalyvi, tik tai kaikutie ir tai „respublikose“ padaryti, turi vakarietišką pobūdį.

● J. Žmuidzinai apie mėnesį laiko atostogavo JAV ir viešėjo pas brolių daktarų ties Čikaga.

● A. Lymantas prieš kiek laiko buvo išvykęs į Europą ir lankėsi Vokietijos lietuvių stovyklose.

● Gražys Antanas dirba alyvos pardavimo specialybeje ir patarnauja tautiečiams, teikdamas dar tūlų privilegijų, todėl alyvą naudinga užsakyti per jį.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. J. ŠEMOGAS
5441 Bannantyne, Verdun.
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2—4 p. m.
antradienį ir penktadienį 7—9 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.
PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Siute 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. DO 6-0682

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas
Dr. R. CHARLAND
78 St. Joseph Blvd. W.
VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

AUGSTESNIEJI LITUANIS TIKOS KURSAI

šių mokslo metų darbą pradeda ši šeštadienį, spalio 14 dieną 10 valandą ryto. Kursų vadovė kviečia tą valandą susirinkti kursantus, būsimus kursantus, seminaro dalyvius ir būsimus seminaro dalyvius ir visus mokytojus. Įvyks mokslo metų atidarymas ir mokytojų pasitarimas.

PERKELK SAVO MORGIČIUS Į „LITĄ“

— tikrai nesigailėsi. Morgičiai „Lita“ turi šias pirmenybes.

1) Atviri: galima mokėti kiek ir kada nori, kad ir visus iš karto.

2) Turi nemokamą mirties arba visišką nedarbingumo draudimą iki \$10,000. Skolinkui mirus arba tapus nedarbingu, miršta ir jo morgičiai. „Litai“ juos tada apmoka draudimo įstaiga. Už šį skolų draudimą „Litas“ moka 0.78 % į metus.

3) Turi nemokamą ilgą ligos draudimą iki \$10,000. Jei sergi ilgiau kaip 3 mėn., tai skolos ir palūkanų mokėjimą nuo susirgimo dienos perima draudimo įstaiga. Ji moka iki paskutinio sveikimo dienos, bet ne daugiau kaip iki \$10,000. Už šį draudimą „Litas“ moka 0.36 % į metus.

4) Priėmus dėmesin draudimą, „Lito“ palūkanas už morgičius yra net žemesnės kaip kitur. „Litas“ ima 7.8% metinių palūkanų. Atsiskaitys 1,14% už paminėtus draudimus, išskaita, kad „Litas“ ima už morgičius 6,66% (6 du trečdaliai %) palūkanų. Visur kitur tenka mokėti 7% ir tai už „uždarus“ morgičius.

„Litas“ duoda tik pirmus morgičius iki 60% turto vertės. Taip pat perima turimus morgičius. Suinteresuoti naujais morgičiais arba nori perkelti turimus morgičius, prašomi kreiptis į ved. padėjėją Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957. Morgičių davimo eilė „Lito“ nustatoma pagal pareiškimo padavimo laiką, todėl geriau teirautis iš anksto.

Pr. R. Grigaliūnaitė Lachinės ligoninėje sėkmingai operuota Dr. J. Šemogo ir jau yra pasveikusi.

Dr. V. PAVILANIS
3438 Beaconsfield,
N. D. G., Montreal.
HU 1-8437

Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų Gydytoja
1410 Guy St., I a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LL. D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 901
UN 1-8933

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Lafleur,
LaSalle. DO 6-1570

NOTARAS
JUOZAS BERNOTAS
B. A., B. C. L.
215 St. James West,
7 augštas.
Tel.: AV 8-3115.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Kalėdoti pradėdame. Aušros Vartų parapiją sudaro visi lietuviai katalikai gyvenantieji vakarus nuo St. Laurent gatvės. Pagal pagedavimą Jo Eksc. St. Jean vyskupo, mūsų parapijos globai priklauso ir lietuviai katalikai, gyvenantieji St. Jean diocезijoje, už St. Lawrence upės. Kadangi kiekviena parapija privalo turėti tiksliai savo visų parapijiečių kartoteką, kalėdojančiai kuniagai rinks žinias ir mūsų parapijos tikslėnei kartotekai. Palengvinti visiems parapijines pareigas, kalėdojančiai kuniagai mielai priims parapijos mokestį, bažnyčios remonto mokestį (nuo kiekvieno šeimos dirbančiojo nario \$10), aukas šv. mišioms bei kitas aukas, kurias Jūsų nuoširdumas numatys.

Kalėdos T. J. Borevičius LaLalle antradienį: Gerald St.; treč. — Gerald St., Ba non, LaCharite; ketv. — Senecal St.; penkt. — Alepin, Al lion.

Tėv. K. Pečkys: Ville Emard; antr. — Raudot St., treč. — Dumas St., ketv. — d'Aragone, penkt. — Hurteau.

Tėv. K. Pečkys atvyko pas mus iš Čikagos, kur lietuvių jė zuitų namuose ėjo atsakingas namų šeimininko pareigas.

Tėv. J. Aranauskas, vienuo lyno vadovybės yra paskirtas lietuvių Jėzuitų centą — Čikagon.

Atleidai įvyks šio mėn. 26, 27 ir 28 dd., prieš Kristaus Kalėdas šventę.

Kardinolo potvarkui šiais metais bus padaryta registracija visų bažnyčių lankytojų Montrealio arkidiecezijoje. Šia proga mūsų Ganytojas pamatys, kaip pareiškinti esame mes lietuviai katalikai ir kaip mes vertiname savo lietuviškąją parapiją.

Suaukojote parapijos reikalus praėjusį sekmadienį 173 dol ir 92 ct.

● S. Narkeliūnaitė, nors ir trumpai buvusi Montrealyje, bet spėjo jame apžiūrėti įdomiausias vietas ir sekmadienį sugrįžo į New Yorką.

● Balčiūnas Pov. iš Courtland, Ont., tabako augintojas, ketvertą dienų viešėjo Montrealyje pas pp. Vieraičius. Antra dienos rytą išvyko į nanus, prieš tai aplankęs redakciją ir apsimokėjęs prenumeratą.

● Pp. Adamoniai, Jonas ir Elena, ekskursijoje su kitais lankėsi Europoje.

ARCH Realities R'd.

Pr. Rudinskis, HU 1-2957
2415 Park Row East N. D. G.

Ville Lasalle, Bronx Park, labai gerai įrengtas 5½ kambarių duplexas. Šilto vandens alyva šildymas, salė rūšyje, garazas. Viršus išnuomotas už \$100. Kaina \$27.500. Morgičiai iš 6½. Geros išsimokėjimo sąlygos.

Juozas Gražys
kailių siuvėjas
SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU
GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLIS.
Taisau ir remodelioju senus.
Primu vasaros laikymui.
6396 BANNANTYNE, VERDUN.
Tel.: dienomis AV 8-2352 po 6 val. PO 7-6183.

Taupyk ir skolinkis
SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“
Santautos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui. Bankas veikia: Šiokia dieniai 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.
Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėjėją
Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957.
Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Gregorianinio giedojimo kuriai pradėdami pirmadieniais vakare nuo 8 val. iki 9.30 arkivyskupijoje, rue de la Cathedra 1111; kursai dovanai, tik įsirašymas 3 dol. Kas po vienerių metų išlaikys egzaminus, gaus giedojimo diplomą.

Bazaras skelbiamas lapkričio 24—25 ir 26 dd.

ŠV. ONOS DRAUGIJA
lapkričio 4 d., šeštadienį, 7 val. vakaro šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia metinę vakarienę, kurioje veiks loterija ir bus šokiai. Visi kviečiami atsilankyti.

● Labdarybei praėjusiais metais Montrealyje buvo surinkta 14,367,307 dolerių.

● B. Greibui, sulaukusiam 21 metų amžiaus, artimieji suruošė suaktyvinį pobūvį.

● Venskutei N. padaryta operacija.

● V. Žižys yra susižeidęs koją, kurią turėjo užgipsuoti, bet dabar jau sveiksta.

● Milda Bilevičiūtė išteka už Angelo Ruffo.

● Sūnų sulaukė P. L. Stankevičiū ir P. J. Juodkų šeimos.

● A. Markevičius Viktorijos ligoninėje tirta sveikata.

● Aklųjų institutas, kuris yra privatus, kreipėsi į valdžią su prašymu institutą suvalstybinį, nes privatus darbas sunkus, neplaningas ir neproduktingas, nes jis dabar yra suskaldytas pagal religines organizacijas.

FILMAS APIE LEISTĄ
PARDYTI LIETUVĄ,
būtent: Vilnių, Kauną ir Trakus, kurį susuko žurnaliste Salmėja Narkeliūnaitė prieš du su puse mėnesio, Montrealio lietuviams parodė nepalygina mai daugiau, negu pernai p. Stuko filmas, ypač, kad šis filmas ir techniškai yra žymiai tobulesnis ir ypač Vilnių jis gana plačiai pavaizduoja. Be to, pranešėja pavaizduoja ir tą faktą, kad Lietuva yra rusų diktatūros okupuota, rusinama ir kolonizuojama, ir kad šis procesas okupanto yra spartina mas ir varomas vis didėjančiu išsmauginimu: Vilniuje rusų jau geras trečdalis; rusiui vis daugiau Lietuvoje įvežama; gatvės rašomos dviem kalbomis — lietuviškai ir kirilica; lietuvių mokyklų rusų kalba stiprinama, o iš rusiškųjų mokyklų lietuvių kalba, kaip valstybinė kalba, kurios anksčiau buvo privaloma mokytis, dabar jau išmesta; kaikiuriose įstaigose lietuviškai susikalbėti neįmanoma. Ir tt. Beje, Vilniaus nuo pilies kalno neleidžia filmuoti. Filmas neparodė nei Nemuno užtvankos, tat yra aišku, kad užtvankos taip pat neleidžia filmuoti. Tas pat matyti yra ir su kolchozų filmavimu. Iš to aiški išvada: Lietuvą pa spausta po okupanto padu. Lietuva kenčia ir vaitoti jau už drausta.

S. Narkeliūnaitė taip nepasakė, kaip čia parašyta, bet jos pranešimas, užtrukęs apie valandą laiko, buvo surašytas re

TORONTO

KLB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Toronte užtruko dvi dienas, nors dienotvarkė neatrodė didelė. Ji buvo išsivystyta atsidėjus. Ypač plačiai aptarti Kr. valdybos pranešimai. Pirminin kavo A. Liūdžius, p. Uzupis ir A. Norkeliūnas. Plačiai bus kitame NL nr.

ALYVOS UŽSAKYMAS PER LIET. NAMUS

dar suprastintas. Užtenka pasikambinti tel. į Liet. Namus, LE 3-3027, arba vakarais P. Leliui, LE 4-1586. Galima skambinti tiesiai į alyvos tiekimo kontorą (Queen City Fuel Oil Ltd) LE 7-2662, tik tuo atveju pasakyti, kad alyva užsakoma per Lithuanian House. Visus lapelius užpildys užsakymo priėmėjas. Praeitą savaitę alyvą užsisakė 15 asmenų. Viso jau turime 40 užsakytojų, bet kol kas tai tik mažas dalis numatyto skaičiaus — 200. Su prastinus užsakymo būdą, manoma, kad užsakytojų skaičius kils sparčiau.

Primename, kad užsiskaitų siems alyvą per Liet. Namus, krosnys išvalomos greitai, gerai ir be jokio atlyginimo. L.

pertažiniu būdu ir davė labai aiškų vaizdą to, ką ji matė ir ką pergyveno. Realus gyvenimo srityje pranešėja konstatavo: miestų žmonės Lietuvoje uždirba tikrai ketvirtą dalį to, kas uždirbama čia (faktinei apie šestą dalį. Red.), tuo tarpu pragyvenimo išlaidos nepaprastai augstos, pav. sviesto svaras apie pusantro dolerio, vyriški pusbačiai apie 20 dol., vyr. kostiumas apie 100—150 dol. Butas 30—50 dol., kas yra pigiau, negu pas mus. Anot pranešėjos — dviratis 70 rublių, bet už jį reikia atiduoti dvi karves, o karvė pas kolūkiečių tikrai viena... Kaip išsi verčia kolūkiečiai, pranešėjai šis klausimas likęs misterija. Bet pranešėja neabejoja, kad kolūkiečių gyvenimo sąlygos yra žymiai prastesnės, negu miestiečių.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bendrai S. Narkeliūnaitė davė vaizdą to, ką matė, bet apibendrinimų ir išvadų nedarė. Bet sąmoningie ms to ir nereikia.

Jau tas vienas faktas, kad S. Narkeliūnaitė į tėviškę nuvažiuoti reikėjo prašyti leidimo, ir kad vienos neleidimo važiuoti, o palydovu davė komunistą A. Žukauską ir dar pridūti kažkokį „soferį“, rodo, ko kio Lietuvoje viešpatuoja at mosfera. Anot pranešėjos: nie kas dabartinės valdžios Lietuvoje nerinko ir ja patenkinti tikrai tie, kurie gauna dideles algas. Religinę „laisvę“ paaiškina šis faktas, kad Vilniuje iš 33 bažnyčių neuždarytos tikrai 9, o uždarytųjų tarpe yra ir garsioji Vilniaus katedra. Šv. Mikalojaus bažnyčioje pilna buvo žmonių, bet tai daugiau seniai ir jaunos mergaitės. Būdingos smulkmenos: užkan dinėje stiklus turi plautis patys valgytojai ir stiklų trūksta; krautuvėje pas kasininkę reikia surašyti ko ir kiek nori pirkti ir apmokėti sąskaita, tad pagal tą sąrašą tarnautojas surenka prekes ir atiduoda; pas Žiūgdą Liet. Enciklopedija (iš Amerikos) laikoma seife po raktu... Bend